

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40

Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA.
Strada Zrînyi N-rul 1 a.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisele nu se in-
napoiază.

Ora decisivă.

Arad, 29 Ianuarie.

Am ajuns în fine la ora decisivă. Criza îngrozitoare în care se sbate politica internațională și care a paralizat așa de mult viața economică și chiar și mișcarea culturală, a ajuns la apogeu. În curând trebuie să se decidă ce va fi: pace sau război... Nesiguranta generală, devenită așazicând insuportabilă, se va sfârși și vom ști cel puțin pentru ce să ne pregătim: pentru munca stăruitoare a păcii păstrate cu scumpe sacrificii sau pentru lupta războiului care va costa sacrificii și mai mari și ale cărui rezultate sunt secretul unui viitor plin de surprize.

Evenimentele ultimelor zile au apropiat, dintr-o singură lovitură, ora decisivă. Tocmai în momentul când pacea părea asigurată prin faptul că guvernul Kiamil-pașa decisese să cedeze notei colective a marilor puteri, tocmai când întreaga opinie europeană respira ușurată că a scăpat de fantoma războiului, o zguduitură în general neașteptată, dar pe care noi am prevăzut-o, a spulberat iluziile precece: lovitură tinerilor turci, partizanii războiului, adversarii neînduplecați ai cedării Adrianopolului, prețul păcii...

Să vedem acum care este situațiunea. Mai putem să fim optimiști?

Deocamdată așteptarea continuă și noul guvern al tinerilor-turci n'a rupt încă ultima punte care poate să mai ducă la pace. Ostilitățile n'au fost reluate până Luni la amiază, de când avem știri pozitive, dar o întorsătură decisivă se poate produce în fiecare

moment. Un lucru este cert: *Tripla-Alianță privește cu ochi buni sforțările tinerilor-turci* și se afirmă chiar că lovitură de stat dată de Talaat-bey și Enver-bey Joia trecută, ar fi fost inspirată dela Berlin și Viena.

Nu putem să avem nici o îndoială asupra atitudinii Germaniei și a Austro-Ungariei, cari în tot timpul conflictului au stat la spatele Turciei. Dacă ele au susținut pe Turci atunci când aceștia erau slabi, bătuți, demoralizați și când Liga balcanică era în vigoare, cu atât mai mult îi vor susține acum când *Turcii și-au recâștigat curajul* și se gândesc serios să reia nu defensivă ci *ofensivă!*... Rămâne însă de văzut care va fi atitudinea Italiei care nu s'a pronunțat încă în favoarea Turciei.

Dovadă că Germania este binevoitoare față de noul guvern al tinerilor-turci (cari sunt cunoscuți ca germanofili) este faptul că „Deutsche Bank” s'a și grăbit să procure guvernului Mahmud Șeiket-pașa un împrumut de 50 milioane de franci, destinat, bineînțeles, unor scopuri foarte puțin pacifice...

Ne ferim să facem coniecturi, să facem calcule ale probabilităților. Pentru soarta păcii europene generale nu există decât două posibilități: sau Turcii se vor încăpățina să refuze a ceda Adrianopolul și vor relua ostilitățile, în care caz războiul european este aproape sigur, sau Turcii vor ceda și pacea va fi încheiată.

Nu putem nega că astăzi, după îndrăzneată lovitură de stat alui Talaat-bey și Enver-bey, *moralul* opiniei turcești este mult mai ridicat decât înainte. În general Turcii se arată foarte încrezători astăzi și comitetul „Uniune și Progres” crede că *dacă* Tri-

pla-Alianță va susține în aceste momente decisive interesele turcești și va face o puternică presiune diplomatică asupra Ligei-balcanice (și în special asupra Bulgariei) pacea se va încheia în condițiuni favorabile pentru Turci și Adrianopolul va rămâne al lor. Ziarul guvernamental „Tânărul turc” accentuează, într'un articol foarte călduros, că atitudinea Triplicei la devenit foarte favorabilă Turciei, care poate spera din nou... Dela măsura cu care Tripla-Alianță va sprijini pe Turci depinde soarta Adrianopolului și poate și soarta păcii și a războiului.

Dacă Tripla-Alianță (și în special Germania și Austro-Ungaria) va merge prea departe în a sprijini pe Turci, ea se va ciocni de *Tripla-Entente* care protejează Liga balcanică. Aici este pericolul cel mare pentru pacea europeană. Căci este, într'adevăr, inadmisibil ca după o eventuală victorie a Turcilor, care acum a redevenit posibilă, Rusia să privească impasibilă o înfrângere a Bulgarilor, cari au înaintat până la Ceatalgea cu prețul atâtor vieți!...

În cazul acesta Rusia va da ajutor Bulgarilor și va ataca pe Turci în Armenia. Visul Rusiei de a transforma marea Neagră într'o mare rusească este așa de vechiu! Intervențiunea Rusiei va amenința drumul spre India și va răscoli și gelozia dușmanilor ei europeni: Austro-Ungaria cea dintâi, apoi Germania și în sfârșit Europa întreagă va fi atunci antrenată în marele conflict. Pentru Austro-Ungaria frontiera sârbă, sangeacul Novi-Bazar și poate chiar și Salonicul, vor înceta să fie *noli me tangere*. Italia va revendica insulele din marea Egee pe cari le-a ocupat... Iar Franța, iar Anglia? Și România?

Marcel Prévost.

Veghie de Paști.

(Din carnetul unui preot din Paris.)

De când am fost despărțiți de stat, se pare că autorii ne expun bucuria pe scenele teatrelor pe noi preoții. Și sunt numeroase femeile cari vin să mă întrebe: „Domnule Abate, pot să merg la cutare piesă?... la piesa aceea care ne arată un preot așa de bun?...” Și le trimit să se plimbe, pe ele și pe bunul lor preot. Nu e treaba mea să exercit critica dramatică, eu, care din cauza situației mele nu merg nici odată la spectacole. Le răspund: „Consultați vre-un om cuminte din cunoștințele d-voastră, care să fie mai competent decât mine”. Atunci ele își iau niște aere deperate și îmi spun: „Dar, domnule Abate, nu cunoaștem nici un om cuminte!...” Bietele mierle!...

Preoții sunt ei, după cum povestesc scriitorii, așa de des amestecați în aventuri dramatice? Mărturisesc cu sinceritate că nu o cred. Între veacul nostru și noi se va înălța întotdeauna un zid: și vârtejul secolului se va sparge veșnic de acest zid. Ceeace vine cătră voi, ceeace ne înconjură, ceeace ne scaldă viața, ca să zic așa, este fluxul turbure al conștiinței omenești. Ea ni se oferă din toate părțile. Dar noi o primim despuiată de orice aparat al vieții lumești. Con-

fidențele pe cari și le fac între dânsii doi laici absolut sinceri, nu seamănă de loc cu spovedania pe care unul din acești laici o face preotului... Și de câte ori aud o astfel de spovedanie, îmi pare că aud un suflet izolat, smuls din trupul lui pe care îl consideră ca pe un străin, ca pe un dușman, pe care-l judecă, îl acuză, și de multe ori îl urăște.

Reflexiile acestea mă năpădesc astăzi — Sâmbătă seara, ajunul de Paști. Singur în odaia mea, aștept un vizitator, care de trei ani încoace vine în fiecare an, dar care a întârziat azi, căci ceasurile nouă au sunat deja la orologul presbiterului.

Cea dintâi vizită a acestui mosafir anual, am primit-o pe când eram preotul, nu al acestei suburbie centrală și modernă, ci al unei umile biserici populare, colo, colo, la Vaugirard, în preajma Institutului Pasteur. Ah! enoriașii mei din vremea aceea nu mă consultau asupra oportunității de a merge să aplaud cutare sau cutare piesă de teatru! Ceeace vedeam eu pe atunci era drama cotidiană a mizeriei: în toate luptele în cari mi se cerea arbitrajul, nu era vorba decât de cucerirea și de apărarea pâinei... Ceeace se numește amorul tindeia inevitabil spre acest punct, sau cel puțin ceda veșnic în fața acestui imperiu al pâinei de toate zilele — amorul, despre care enoriașele mele de acum îmi vorbesc cu un glas dulce și cu chipul extaziat!

În seara apusului de Paște de acum trei ani, dormităm, după masă, deasupra celui din urmă număr al *Săptămânei religioase* (Spovedisem toată ziua și eram foarte obosit) când cineva bate la ușa mea. Băiatul care mă servea introduse un bărbat cărui nu-i vedeam bine chipul, căci umbra se întindea, dar care-mi păru în vrâstă de vre-o cincizeci de ani. Destul de bine îmbrăcat, fără a fi elegant, el părea intimidat, stângherit; și chiar după ce micul meu servitor ne lăsă singuri, el nu făcu decât să bătăiască.

— Domnule... domnule Abate... părinte... te deranjez... Dacă te supăr, mă duc.

Il asigur că nu era importun.

— Nu se vede nimic aci, adăugai răsând. Scuză-mă. Am să aprind lampa.

El îmi opri mâna în care luasem cutia cu chibrituri.

— Nu, făcu el... te rog... Nu aprinde. Îmi place mai bine... așa... fără lumină.

Și numai decât, așezându-se lângă mine, îmi vorbi cu o repeziciune extremă:

— Iată... Țin să-ți spun înainte de toate că eu nu cred. Nu numai că nu sunt un credincios, dar sunt chiar un anti-credincios, liber cugetător, ateu, tot ce este în sfârșit mai opus unei credințe religioase. Adaug însă, că nu sunt de fel un sectar; admit fenomenul credinței religioase la ceilalți: el nu mă irită. Religia, nere-

Este așa de uriașă și de îngrozitoare fantoma aceasta a unui război mondial încât ne ferim s'o evocăm. Trebuie însă să constatăm că *dacă* diplomația europeană se va dovedi neputincioasă de a localiza războiul și a-i provoca sfârșitul, în Balcani, suntem în ajunul unor evenimente grave și decisive pentru viitoarea viață a popoarelor și a statelor din Europa.

Conferența deputaților disidenți. Deputații ieșiți din partidul muncii s'au întrunit ieri la o conferență în locuința deputatului Sándor Pál. La conferență au luat parte fostul ministru de justiție Fr. Székely, apoi Lud. Návay antecesorul contelui Tisza în scaunul președințial, deputatul V. Vázsonyi și alți bărbați politici. Asupra amănunțurilor discutate în conferență n'a transpirat nimic. Deputatul Sándor Pál a declarat doar atât că deputații disidenți vor proceda în viitor în comun acord. Unele ziare din capitală cred a ști că în consfătuirea de ieri s'ar fi sulevat ideea înființării unui nou partid liberal.

Regularea salarelor învățătoarești și Szegeszku. Comisia de culte și instrucțiune publică a parlamentului ungar își va începe încă în săptămâna aceasta lucrările asupra proiectului despre regularea salarelor învățătoarești. Și ca guvernul să onoreze politica transfugilor noștri, a încredințat funcțiunea de raportor în comisiune faimosului profesor Dr. Szegeszku József, deputat de Oravița și mare binefăcător al tuturor elementelor slugarnice din cercul său. — O mai bună reclamă nici că se putea contra guvern și majoritatea parlamentară, care n'a găsit între cei 5—6 transfugi ai noștri nici unul mai înțelept decât pe numitul Szegeszku.

Din camera austriacă. După o lungă vacanță, Reichsrath-ul a ținut ieri din nou ședință. Notarii ședinței au cetit mai multe acte intrate, între cari și pe acela care se referă la tratatul comercial cu Japonia. Deputatul Jerzabek a interpelat în chestia măcelurilor comise de armata și bandele statelor aliate din Balcani asupra populației albaneze. La ordinea zilei a fost fixat proiectul asupra boalelor contagioase. După vorbirea raportorului, s'a ridicat deputatul rutean Lewicki și a urgit ridicarea universității rutene. Degasperi a vorbit în chestiunea facultății italiene și apoi ședința scurtă de ieri a luat sfârșit.

ligia îmi par, în fond, o chestiune de temperament. Eu, sunt un animal nereligios.

Am vrut să protestez; el mă opri:
—Dacă mă vei întrerupe, n'am să merg până la capăt... Ascultă-mă. Am patruzeci și cinci de ani Sunt profesor... profesor de chimie biologică într'o instituțiune superioară. Numele meu nu e necunoscut. Sunt ceea ce se cheamă un savant. N'am avut vreme în viață, să mă gândesc la fleacuri. La treizeci și șapte de ani m'am căsătorit cu o tânără fată excelentă, studentă în medicină, o orfană de tată și de mamă; douăzeci și trei de ani, harnică, fără să fie prea frumoasă. Trăia anevoie din lecțiuni, și totuși își creștea sorioara care avea pe atunci opt ani. Am luat-o desigur pe micuța la noi, Soția mea mă face fericit; este o adevărată colaboratoare. Este perfectă. În opt ani de zile n'a fost nici o neînțelegere mai serioasă între noi.

Se opri. Umbra îneca odaia. Câteva clipe se scuseră în tăcere. Am înțeles că nu va vorbi mai departe, dacă nu-l voi ajuta.

— Bietul meu copil! murmurai eu... Știu... ghicesc... De atunci au trecut opt ani... Copilul pe care ai luat-o în casa d-tale s'a făcut mare...

El se sculă de pe scaun, se retrase cu doi pași:

— Cum? strigă el... Ai ghicit? Dar mie mi-au trebuit luni întregi ca să înțeleg... Dar nimeni nu bănuște taina mea... **tânăra fată** cu atât mai

Obiceiuri întunecoase.

În timpul iernii, și cu deosebire cât ține dulcele Crăciunului, între Sărbătorile Nașterii Mântuitorului, Anul nou și Bobotează, cari sunt praznice de bucurie la toate popoarele aflăm obiceiuri și petreceri extravagante, în cari cercetătorii văd continuarea unor datine și uzuante religioase moștenite dela vechile popoare cu religii păgâne: romane și eline. Până și poporul nostru, le păstrează pe ulocurea, nemai vorbind de orașenii cu balurile mascate internaționale, ale căror origini sunt de proveniență religioasă, bisericească.

La tineretul de pe satele românești e obiceiul umblării cu „turca”, un om travestit în „burduhală” cu haine muerești și cu multe zorzoane băgând în spaimă copiii, cari se îmbulzesc să vadă jocul; unde se strânge satul întreg. Adeseori își pun măști pe obraz, ca să arate mai schimonosiți și mai ciudați. Bătrânii spun că e păcat să te travestești în „chipul necuratului”, și observația lor aduce aminte de protestele Bisericii creștine și de canoanele aduse în repetite rânduri de sinoade bisericești în scopul înlăturării acestor obiceiuri de proveniență păgână.

Migne în a sa: Nouvelle Encyclopedie Theologique tom 43 studiază sub titlul: „Festum Stultorum” originea și istoria acestor obiceiuri extravagante.

Libertățile religioase pline de orgii interzise de biserică și cari se desfășurau între Crăciun și Bobotează se numesc Saturnalele catolice.

În secolul al patrulea religia creștină ajunge religie de stat. Ea se institui cu rugăciuni publice și cu procesiuni religioase ca o contrabalansare a sărbătorilor păgâne. Datinele păgânești luara lupta cu cele creștine și nu se lăsară a fi biruite. În urmă biserica le acceptă cu deasila, făcând un compromis cu ele, și cercând a le da un colorit creștinesc.

Legitimitatea lor o privea biserica de o importanță secundară.

Le împrumută forma uzuantelor vechi și se adaptau credinței creștine.

Astfel se transplantară evenimente biblice și sfintii se introduseră în cultul saturnal și al lui Janus. Însă din aceasta se născu o confuzie de idei detestabilă.

Abuzurile și obscuritățile culturilor păgâne biserica creștină a încercat a le localiza, restrân-

gându-le la serbarea zilelor onomastice „la cununii și la inmormântări. Sinodul din Laodicea la 363 le oprește în Franca, cu oameni veseli și erotici luară o desvoltare întinsă. Pătrunseră chiar și în biserică.

Diaconii după vecernia Crăciunului aranjau jocuri în onoarea Sfântului Ștefan martirul. A treia zi de Crăciun era petrecerea preoților, la Bobotează subdiaconii și a doua zi de Bobotează cântăreții.

Călugării și călugărițele nu se lăsară mai pe jos. Călugărițele se travesteau în haine bărbătești. Sărbătorile se numeau ale Inocenților.

Momentul culminant al acestor sărbători era alegerea Episcopului Proștilor, uneori alegeau de Papă, pe cel mai tânăr și îmbrăcat de episcop era dus la biserică în triumf. Uneori și pentru copii se alegea episcopul copiilor.

La Salzburg, sinodul din 1274 opri aceste serbări.

O alegere din 1570 întâmplată în Chalon-sur-Marne e interesantă. Laicii se îmbrăcau în haine preoțești, călugării și călugărițele în costume mirenești.

În legătură cu teatrul Irozilor era o altă sărbătoare obscenă a azinului.

Dar și formele cultului mistic păgănesc străbătura în acte ale cultului creștin.

„Alleluia” în serviciul divin latin se cântă peste anul întreg cu excepția restimpului dintre Dumineca septezecimii și Paști. Călugărițele în Duminecele septezecimii prăznuiau inmormântarea „Alleluiei”. Făceau un chip de lut și îl îmbrăcau simbolizând „alleluia” moartă. Un cor mergea înaintea procesiunii cu cruci, fum de tămâie și aghiasmă spre mănăstire.

Sinodul din Toledo, la 633 desființează slujba „Alleluiei”.

Într'un manuscript din secolul al XIII., aflat în Auxerre zice:

Sois avec nous aujourd'hui cuore
Alleluia, Alleluia
Et tu partiras de main, Alleluia!
Que tes annees se multiplient
Regagne tes trésors
Et que le bon auge de Dieu t'accompagne.
Alleluia

Iar în alt manuscript din Seus :

Alle — resonent omnes ecclesiae
Cum dulci melo simphonia
Filiu Mariae genetricis piac
Ut nos septiformis gratiae
Unde Deo dicamus luia

Pe timpul reformatiei astfel de practice demoralizatoare încă au contribuit la inversunarea spiritelor împotriva bisericii romane.

— Nu, răspuse el. Ti-am spus că eu nu cred în Dumnezeu. Am venit aici ca să-mi strig durerea unei ființe omenesti. Și am mai venit și pentru că mă gândesc că de veacuri, oamenii ca d-ta, cari practică doctrina d-tale, au reprezentat și reprezintă consolarea, direcțiunea morală pentru nenunțate conștiințe. Acesta este un fapt științific incontestabil. Vin la d-ta în desperare, ca unul care după ce se caută cu doctori, recurge la leacuri băbești. Voesc să fiu reconfortat, chiar cu prețul unei erori. Fă-ți datoria de tămăduitor. Liniștește-mă!... Sugerează-mă... Te ascult!

Am vorbit la rândul meu.

Ce am spus eu acestui ciudat penitent n'a fost desigur nici foarte ingenios, nici foarte elocvent. Eu cred că puterea noastră de directori de conștiință este de a considera sufletul oamenilor independent de funcțiunea lor socială și de meritul lor intelectual. Fără îndoială că profesorul acela era mai savant, mai inteligent decât mine, că cetise și meditase mai mult asupra ceea ce numim: psihologia. I-am vorbit întocmai după cum as fi vorbit unuia din credincioșii mei obișnuți, dacă s'ar fi aflat în acelaș caz ca dânsul. Când un om este aproape să se înecă, fie el un nevoiaș, sau un mare senior, aceeaș prăjină e bună să i se întindă.

După ce am sfârșit, am aprins lampa. De data aceasta, vizitatorul meu nici nu mai pro-

puțin. Ași înghiți mai bine un pahar de acid cianhidric! Numai că, sufăr îngrozitor. Iți închipuești d-ta viața pe care o duc între aceste două femei: una pe care nu o mai iubesc, pe care n'am iubit-o nici odată în sensul profund al cuvântului... și cealaltă care a iscat în mine un sentiment pe care îl ignoram, un sentiment care, acum, mă apasă, mă răvășește, nu-mi dă o clipă de odihnă... Munca istovitoare, zdrobirea muschilor prin exercițiile fizice, stupefianțe, pe toate le-am încercat. Nimic nu mă ușurează. Nimic nu mă distrează. Și ce e mai rău: fata aceasta de șaisprezece ani, care e perfect de pură, mă iubetse și ea... sunt sigur de aceasta.

Repetai:

— Bietul meu copil!

— Atunci, reluă el, am avut și am momente în cari îmi spun că sunt un imbecil că rezist, deoarece nu cred în nimic, deoarece știu că morală amorului este o invenție a oamenilor a egoismului omenesc, și că ea n'are mai multă valoare decât un tarif vamal. Rățiunea mea îmi spune aceasta: dar execrabila ereditate a principiilor morale infiltrată în sângele meu protestează și îmi strigă: „Ești un mizerabil! ești un monstru!...” Și, în fond, vocea aceasta îmi impune. Nu pot s'o fac să amutească.

Tăcu din nou.

— Copilul meu, îi spusei, ai venit aici ca să te refugiezi în Domnul?

Spirite superioare senzibile din toate bisericile și din toate timpurile au aflat între obiceiurile creștinilor multe lucruri detestabile și demoralizatoare.

Căci însași ființa bisericii implică colecțiunea oamenilor cu cele mai variate naturi și calități atât în bine ca și în rău.

În zilele apostolești imoralități spaimântătoare se încuibaseră în agapele creștine. Apostolul Pavel se ocupă de imoralitățile strecurate în viața creștinilor din Corinth, de proveniență păgânească! Cultul fenician al zeului Astoreth și al lui Astarte la Elini și Romani era întovărașit de imoralități atât de groaznice încât literatura modernă nici nu îndrăznește ale menționa. Creștinii din Corinth le-au acceptat și ei și le justificau în felul că trupul omenesc e numai un lăcaș vremelnic al omului, iar omul nu e atins de necurățiile săvârșite în trupul său, și un suflet curat nu se pângărește într'un trup murdărit. Apărătorii imoralității își scoteau argumente dela însuși apostolul Pavel, care afirma că creștinismul e libertate și mântuirea de sub „Lege” de unde făceau încheierea absurdă și unilaterală că porunca: Să nu furi, să nu comiți adulter — sunt abrogate, și omul e slobod să facă ce voește. O asemuitoare deschilinire între religie și moralitate se constată și în vremuri mai apropiate și mă tem că chiar și poporul nostru e supus acestui păcat. Oameni cu grele păcate uneori sunt foarte religioși — dacă religia constă în rugăciuni și în mătănie, în mâncări de post și în aducerea de prescuri la altar.

Atât Petru cât și Pavel și ceilalți apostoli n'ar fi escomunicat pe cineva din biserică pe motivul că are diferite de credeu, pentru eresie — ci da pentru necurăție și imoralitate. „Au nu știți că puțin aluat dospește întreaga frământătură? Adecă puțină corupție în biserică e de ajuns să infecteze întreaga biserică.

Și cel ce e vițios în viața sa nu e vrednic a fi numit: frate.

Acela e un fals creștin, mai ticălos decât un creștin.

În toate bisericile și la toate popoarele sănătoase sunt privirile înaintestătorilor atințite asupra obiceiurilor perzătoare și asupra propagării de imoralitate.

Și atâtea întreprinderi religioase moralizatoare, precum: întărirea presei cinstitute și edificatoare, tipărirea și răspândirea de cărți și broșuri în slujba susținerii credinței creștine curate și luminoase. Mi-e teamă că noi le socotim secături preocupățiile serioase ale altora, cari nu vor fi mai buni nici mai răi ca noi. Le putem înșira între problemele hăr-

niciiei și ale îngrijirii conștiinței dintr'un viitor, care nu poate și nu trebuie să fie prea îndepărtat.

Roșia, Ianuarie 1913.

Tr. Scorobet.

În jurul reformei electorale.

Lucrările comisiei parlamentare. — Captatio benevolentiae? — Acțiunea opoziției. — Situația politică.

Arad, 29 Ianuarie.

După cum aflăm, comisia parlamentară aleasă pentru studiarea proiectului de reformă electorală, se va întruni în prima săptămână a lunii Februarie. Guvernul s'a grăbit să sondeze terenul din vreme și în acest scop a inspirat mai multor ziare guvernamentale articole, din cari transpiră de departe ținuta nesigură și lipsa de hotărâre energetică a celor dela putere. Or, ce să zicem când cetim, chiar în unul din cele mai intrasigente ziare guvernamentale, care până mai ieri-alaltăeri nu voia nici să audă de-o apropiere între cele două tabere contrare, asigurări de bună voință guvernului față de pretențiunile opoziției și imputări blajine la adresa șefilor ei cari și azi, în momentul suprem, refuză să ia parte la lucrările parlamentare.

„Budapesti Hirlap”, după ce constată cu mult regret abținerea opoziției dela activitatea parlamentară, spune că elementele nemulțumite cu proiectul guvernului pot avea șanse sigure că le va succede, cel puțin în parte, să influențeze în favorul lor sau mai bine zis în favorul unei modificări a proiectului în sensul dorit de ei, lucrările pregătitoare ale comisiei pentru reforma electorală. O dovadă despre ținuta conciliantă a guvernului scrie „B. H.” e tocmai faptul că în această comisie sunt reprezentate toate nuanțele ce se manifestă în sânul partidului muncii. În comisia reformei electorale au fost aleși și deputați cari nu cer cu nimic mai puțin decât cel mai democratic grup parlamentar din opoziție.

În același timp, bărbați marcanți din parti-

dul muncii, între alții și contele Tisza caută să câștige, prin declarații conciliante, simpatiile publicului pentru proiectul guvernului, promițând sporirea numărului cercurilor orășenești în cari votarea va fi secretă. Cercuri de acestea vo fi 69, din cari numai în capitala Budapesta 22.

În acest timp, opoziția își urmează mai departe jocul de-a contraparlamentul. Ieri și-a ales și ea o comisiune însărcinată să studieze proiectul guvernului. Comisiunea s'a constituit tot ieri, alegând trei subcomisiuni cari vor lucra paralel și la urmă vor refera în sedința plenară a partidelor opoziționiste asupra rezultatului lucrărilor. Fiecare subcomisiune și-a ales un președinte și un referent. Cele trei nume cari figurează în fruntea subcomisiunilor — Apponyi, Holló și Polónyi — sunt o garanță sigură că sufragiul pe care-l dorește opoziția e și „universal” și „egal” și „secret”. — Socialiștii pot fi liniștiți, că atunci când cei trei fruntași ai „politicei liberal-democratice” din Ungaria vor ajunge la guvern, de sigur îl vor avea...

Armata la dispoziția guvernului.

În vederea grevei generale, guvernul a luat din vreme ce e mai întinse măsuri și, după cum suntem informați, și de data aceasta îi vor sta la dispoziție bataicane întregi de infanterie și mai multe escadroane de cavalerie din armata comună. Capitala Ungariei se va preface, așadar, din nou într'un adevărat câmp de luptă, ca și în rândul trecut, pe tot timpul cât va dura greva.

O declarație a deputatului Návay.

Intr'o convorbire pe care a acordat-o corespondentului unui ziar de seară, deputatul Návay, fost membru marcant în partidul muncii, a declarat în nume său și a celorlalți deputați ieșiți din partidul muncii, că grupul disidenților va proceda absolut unitar în chestia reformei electorale. În cât îl privește pe el personal, singurul motiv care l-a hotărât să-și părăsească partidul e, că a găsit proiectul dlui Lukács prea de tot reacționar.

Lukács — conte?

Corespondentul nostru din Budapesta ne telegrafiază: Se comportează svonul că M. Sa a conferit dlui Lukács și urmașilor săi titlul de conte. Actul de numire va fi pulicat în unul din numerii viitori ai Monitorului oficial.

testă. Văzui un bărbat slab, cu figura inteligentă și chinută, cu părul cărunt. Se ridică, aținti asupra mea ochii lui bruni, cu sprâncenele stufoase:

— Nu m'ai vindecat, făcu el cu un ton de mustrare. Sunt tot așa de bolnav ca mai nainte.

— Nu poți ști încă, îi răspunsei. Mergi cu Dumnezeu, cum spun spaniolii. Poate că ești mai puțin bolnav decât crezi. Mai vino să mă vezi.

— Nu. Nu mă poți vindeca.

Arăta o supărare de copil. Îi pusei mâna pe umeri:

— Promite-mi că vei veni aci înainte de a se scurge anul. Dacă nu vei veni, voi crede că ai sucombat. Dar sunt sigur că nu vei sucomba.

Plecă fără a-mi promite nimic. Trecu un an. În seara ajunului de Paști, enoriașul meu ateu intră din nou în odaia mea. Îmi părea mai viu, mai hotărât, mai tăcut. Îmi anunță că hotărârea lui era luată, că nu va rezista mai mult.

— Am reușit, îmi zise el, să nimicesc în conștiința mea mizerabilele zăcăminte de morală artificială cari o îngreuiuau. Voi pleca cu femeia pe care o iubesc. Aceasta e marea lege a moralei firești, care primează totul.

— Când pleci? îl întrebai eu.

Se tulbură:

— Dar... în curând... peste câteva săptămâni.

— Nu vei pleca, îi spusei privindu-l până în fundul ochilor. De geaba te ametești pe dta însuși. Ești un om onest. Și la anul te voi vedea aci.

El mă insultă aproape, sau cel puțin mă batjocuri crud, amestecând blesteme în batjocurile lui. Mă părăsi fără a-mi stringe mâna. Se mai scurse un an. Și încă odată, bizarul meu penitent apărui în fața mea în seara ajunului de Paști la ceasul obișnuit.

Fui surprins de a-l vedea mult mai calm. — A fost foarte grav bolnavă, îmi zise el... O bronșo-pneumonie. Am crezut că o vom perde. Ah! câte nopți am veghiat, nevastă-mea și cu mine!... În sfârșit, s'a făcut mai bine. Dar o supraveghiam cu îngrijire, de teamă să nu contracteze tuberculoza.

În mine însu-mi, am mulțumit lui Dumnezeu de a fi trimis această boală oportună. Interlocutorul meu nu-mi mai vorbi de planul lui demonic. Îl întrebai:

— Dar inima dtale cum stă?

— Pentru moment, răspunse el, sunt anesteziat. Dar vindecat tot nu sunt. Și am o teamă atroce de a mă deștepta atunci, când primejdia de moarte nu va mai exista pentru dânsa.

Ne-am despărțit prietini buni; mi-a făgăduit că va reveni... Și nu mă îndoiesc că-și va ține cuvântul. Dar anul acesta am fost mutat în altă suburbie. Va ști el, va îndrăzni el să mă caute în această biserică modernă, așa de îndepăr-

tată, așa de deosebită de bisericuța mea din Vaugirard?

Dar îmi pare că a sunat clopoțelul dela poarta presbiterului.

În acest caz, este el.

El era.

Cu greu l'am putut recunoaște, căci un moșneag apărui în fața mea. Și întâiul meu gând, pe care nu m'am putut opri de a-l exprima, fu:

— A murit?

Își scutură capul. Șezu greu pe un fotoliu și rămase câtva timp tăcut.

— Nu, zise el în sfârșit. N'a murit. Trăiește și este frumoasă. S'a măritat nu de mult cu un tânăr medic din Argentina, care lucra în laboratorul meu, și care...

Vocea i se înecă în lacrimi. Plânse.

— Și care s'a întors în țara lui...cu dânsa.

I-am luat degetele, bieteile lui degete cari tremurau, și i-am spus:

— Copilul meu! Sunt sigur că dta ai voit, că dta ai făcut această căsătorie.

— Da, șopti el. Eu. Mă iubea. Mi-a spus-o. Nu va fi fericită. Și eu sunt înfrânt. Iată opera dtale.

Am crezut că va isbucni din nou în reproșuri, ca altă-dată. Dar mi-a spus adevărul: era înfrânt. Nu făcu decât să plângă îndelung, cu

Să fie și această distincție, pentru meritele neperitoare ce și-a câștigat în jurul reformei electorale?!

Scrisoare din valea Belarechii.

La cetirea cuvintelor de sus cetitorul crede că în șirele următoare o să-l conduc printre frații învingătorului Caragiorgievici. Da, Belareca e cuvânt de origine slavă și înseamnă „râu alb”, astăzi însă e numele râulețului, care curge în valea ce se întinde dela Mehadia până la Băile Erculane, urde se pierde în valurile Cernei, cunosătoarea atâtor basme din viața falnicilor grănițeri de odinioară. Pe vărfurile amenințătoare, cari formează granița între noi și cei din „țară” cu merinde adusă de acasă, cu hainele lor și numai cu „otelele” împăratului făceau serviciu militar iarna-vara strămoșii noștri. Pentru fecior mergea tata sau reciproc, — în cas de lipsă, — își lua „burca” uniforma țesută din lână neagră, straița cu „minajă”, armele și se despărțea de ai săi tot la două săptămâni. Cu puterile sleite, zdrobiți trupește se reîntorau de acolo.

Și oamenii noștri atunci se simțeau mai bine ca acu, când — după desființarea confiniului militar — și ei „se bucură de exercitarea liberă și fără restrângere a drepturilor cetățenești” și sunt împărțiti „de toate beneficiile ce vin din visteriile statului.” „E dreptate și acu, — zic bătrânii — dar ca la neamț, ba.” Și cuvintele acestea foarte mult vorbesc.

Intre centrele mai de seamă a vieții noastre din Granița pe lângă Caransebeș, locul prim îl ocupă fruntașii comunei Mehadia. Comună mare cu locuitori Români, abstragând dela câțiva iudei și dănași și o mână de funcționari și muncitori de mine străini de neamul nostru. Odinioară sta comuna materialicește foarte bine, viile mehedintelor erau renumite, dar filoxera în scurt timp a dărâmat tot ce a produs cu o sânguină deosebire bratul țaranului nostru în decurs de un secol și mai bine. Pe ruinele „Regimentschul-ului” s'a ridicat școala comună apoi cea de stat, cari astăzi același sălbatec interes servesc. Nimic în forma aceasta, n'a fost greu, ca microbii epidemiei cunoscută sub urgisitul nume de „churdism” să infecteze sufletele nepătate ale grănicerilor falnici sub fel și fel de promisiuni, firește împlinite numai cu o reducere deamănă de marele geseftar „en gros” de sufete. Cu popoul din vara anului 1910 multe pagube au suferit mehedintii, dar au avut un folos

fruntea pe mâinile mele în cari tineam mâinile lui.

N'am mai rostit nici un cuvânt până în clipa când s'a ridicat. Și-a șters ochii cu un gest nervos.

— Adio! îmi spuse el.

Pe pragul odăii, bălbăi:

— Dacă vrei... voi mai reveni... mai înainte de a se scurge anul.

— Revino mare.

— Nu. Măne, nu. Dar în curând.

...Știam eu bine!

Trad. A. C.

Epigrame.

Studentelor

Ce pregătiți la facultate
Tipând atât de inspirate? —
In adevăr, e grav secretul
Căci doară capitoliul, bietul,
Demult, demult acum salvat e.

Unui îndrăgostit de viață.

Nu înțeleg de ce la moarte
Gândind ti-e atât de mare frica —
Murind doar n'o să te schimbi foarte
Din „nulă” devenind — nimica.

G. Vd. Lucifer.

moral, că valorile Belarechii au dus cu sine tot ce a semănat faimosul „naș al bisericii”. așa că astăzi abea se mai află vre-o figură a trecutului de tristă memorie acolo, unde „vitam et sanguinem” era motto când se vorbea de „iubitul nostru abligat.”

După o văduvie lungă — mergând neobositul nationalist Dure la Orșova, — comuna bisericăscă și-a căpătat păstorul în persoana preotului C. I. Puracu un tânăr talentat, un luptător însuflețit și muncitor zelos în ogorul bine-lui obțesc. Agentura „Astrei” înființată la îndemnul dsale din zi ce merge face spor, corul bisericăsc condus cu multă pricepere de învățătorul pensionat Mergea, cu mult contribuie la întărirea credinței străbune. Unicul cas la noi, în fruntea comitetului parohial stă Es. Sa d. mareșal campestru în retragere Cena, care cu o dragoste deosebită fără osteneală s'a pus în serviciul tuturor cauzelor naționale. El care nu de mult sta în fruntea miilor de feciori, astăzi ca gregar simplu așteaptă porunca când e vorba de propășirea culturală a țaranului nostru. Modestia sa și iubirea de neam l'a îndemnat ca departe de zgomotul vieții de oraș în comuna sa natală, între piscurile așa de cunoscute să-și afle odihna după osteneala urei carierei atât de strălucite. În toamna anului trecut a isprăvit cu des-groparea unui castru roman. — aflător lângă comună, — asemănător celui din Saalburg. Studiile făcute cu prilejul acesta au fost apreciate de academia de știință din Viena și nu de mult au apărut în coloanțele unei reviste germane de specialitate. D. general în retragere Ion, maiorul Micleu, medicul Dr. Nemoean, o seamă de comercianți, apoi oameni cu nume de origine din Mehadia ca avocatul Dr. Zepeneag, profesorul Zepeneag și alții sunt cari grăbesc cu obolul la altarul cultului național.

Pe ruinele soselelor dărâmate prin potopul din trecut, arhitectura modernă cu ajutorul masineriilor atât de ciudate a ridicat zidiri monumentale. Peduri de fier, beton înarmat, un tunel admirabil s'a zidit, unde trăinimea noastră în deosebi pătura cea mai săracă a câștigat hani frumoși. — Piața nație spârșea peatră, prăbusa stânci, ici colea mai zăreai câte un conducător de reșie român, despre inginer român însă nici vorbă.

Comerciu cât și industria e în mâna Românilor, iar banca românească sprijinește trăinimea în toată forma. Firmele cu inscripții nemtesti le consider numai ca o urmă de pe timpurile trecute, care însă nu-i împiedecă pe cei numiți, ca să nu fie apricii luptători în cauzele noastre naționale. Una îi rog! Ca oaspeti zilnici siliți cafenarul dela „Calul alb” că pe lângă unica foce românească să aboneze bunăoară și organul acesta. Dvoastră îl alimentați în belșug.

Pe lângă multele vesti bune sunt silit a înregistra și unele greseli, cari merită atențiune, nu numai din punct de vedere social, ci și național.

Dela un student cunoscut aud că cu veri-soară-sa corespundează ungurește. Zădarnic a făcut-o atență coconita noastră fără mustrare de conștiință îi răspunde: „Nekem ne iriál románul.” Credeam că numai una e, care și-a uitat de sine, când colo piața bisericii în zi de sărbători răsună ca în Poszörmény de atâtea „drágám, édesem, kedvesem”, pentru că coconitele noastre crescute în școli ungurești abandonând limba noastră numai și numai ungurește conversează. M'am scandalizat până în adâncul irimii că Românele noastre nici acu, după ce s'au despărțit de „Nagvsága” sau „Tisztelendő nővér” nu s'au deșteptat din letargia care amenință cu peire ființa noastră națională, când viitoarele mame și-au uitat cu desăvârșire de sine. Cu prilejul unui bal românesc numai la o intervenire energică nu s'a împlinit dorința coconitelor de a dansa un joc obișnuit din Oroszháza până la Hajdunánás. Nume nu amintesc, numai le atrag atențiunea coconitelor asupra vorbelor lui Kenedi Géza apărute în numărul jubilar al favoritei „Az Ujság”: „Stirpirea conștiinței de sine, de neam sau națiune, e drumul cel mai sigur al peirii, pentru că cine își

pierde încrederea în sine, pentru acela nu-i înviere.” Rugarea preotului de a se presenta la balul aranjat din partea comitetului bisericăsc în costum național intru cât a fost ascultată nu știu, despre asta altădată.

Așteptăm o viață nouă în centrul Clisurii la care o să se încălzească un finut întreg. Viața națională o să pătrundă în toate unghiurile dela Cornea până la Ogradena, ca poruncile marelui Traian din fortăreața „Ad mediam” în părțile sudice ale Daciei străbune

Vero.

In preajma reînceperii războiului.

— Care va fi atitudinea Europei? —

Arad, 29 Ianuarie.

În fața noii situațiuni create prin evenimentele ce se desfășoară la Constantinopol se ridică o gravă problemă: care va fi atitudinea Europei?

Nimeni n'ar putea răspunde în ceasul de față cu prea multe șanse de a ghici. Punctul primordial însă, dela care atarnă totul, este de a se ști dacă marile puteri sunt într'adevăr sincere și real înțelese pentru a menține pacea lumii. Dacă da, atunci speranțele într'o soluție favorabilă sunt întemeiate. Dacă nu, dacă, cum se spune lovitura de stat dela Constantinopol are la spate anumite mașinațiuni ale unora dintre puteri, în acest caz ne putem aștepta la complicațiuni din cele mai grave.

În ipoteza perzistenței acordului dintre puteri, se întrevăd numeroase esiri pentru a se da deslegare actualei întorsături a lucrurilor. Stă în mâna Europei de a lăsa ca ostilitățile să fie reluate exact în aceleași condițiuni ca și mai înainte. Turcia, încercând din nou soarta armelor, ori va suferi noi înfrângeri și atunci va ceda de nevoie, ori va reperta câteva succese și în acest caz pretențiunile aliaților se vor modera. Marile puteri mai au și resursa de a opri categoric orice nouă vărsare de sânge, interzicând — ambelor părți însă — reluarea ostilităților și întovărășindu-și deciziunea de toate sancțiunile necesare. În fine, un congres european poate dicta beligeranților o pace rezonabilă care să mulțumească pe cât posibil pe toată lumea.

Cum vedem, pe baza conglăsurii dintre puterile interesate, perspectivele deslegării fericeite a conflictului nu lipsesc.

Dar dacă Europa nu se poate pune de acord?

În acest caz urmările ar fi extrem de grave. Este destul ca o singură putere să intervie, pentru ca conflagrația generală să urmeze. Dacă Rusia, cum a și amenințat, ocupă Armenia, atunci nu-i nici o rațiune ca și Austria să nu ocupe Sandjacul și Serbia, Italia Albania, România quadrilaterul și așa mai departe, din complicație în complicație, s'ar ajunge repede la o încăerare generală. Ori, ceea ce se impune mai ales acum, în interesul păcii europene, este ca puterile să nu facă nici una nici o mișoare izolată. De sigur va fi o grea încercare pentru multe din ele. E totuși singurul mijloc de a se înconjura primejdia.

Rămâne de prevăzut care poate fi linia de conduită a României. Atitudinea Româ-

niei nu poate fi decât tot aceea de până acum. În actualul conflict balcanic, România a fost alături cu marile puteri, ferventă apărătoare a ideii de pace, în limitele intereselor sale naționale. Este evident că, întru cât înțelegerea europeană persistă, și legitima satisfacțiune și se dă în privința revendicărilor ce a formulat, România n'are nici un cuvânt să nu continue de a se ocupa, mai departe, eforturile generale pentru triumful păcii.

În speță, chestiunea româno-bulgară va continua a fi pentru România cu același caracter de actualitate, oricari ar fi situațiile beligeranților în urma ultimelor evenimente. Drepturile ei ea și le-a susținut și va continua de a le impune, independent de eventualitatea încetării sau a reluării ostilităților.

Cealaltă ipoteză, a neînțelegerii dintre marile puteri și pe care ea n'ar dori s'o vadă realizându-se — ar lăsa României libertatea de a-și statornici purtarea potrivit intereselor sale proprii și în conformitate cu alianțele și prieteniiile ce are.

Diferendul româno-bulgar.

Desmințirea unei înțelegeri turco-române.

Budapesta. — „Pester Lloyd” află următoarele din Viena:

In cercurile politice se desminte svonul, după care ar exista o înțelegere între guvernul junilor turci și guvernul român privitor la o acțiune paralelă. Se amintește că toate combinațiile făcute cu ocaziunea vizitei ministrului român Filipescu la Constantinopol au fost categoric desmințite din partea României. Tratatul între România și Bulgaria au început înainte de a se produce acea schimbare la Constantinopol și dorința României de a accelera tratativele datează de mai înainte.

In urma evenimentelor din Constantinopol, excitarea la București a crescut, determinând guvernul român să insiste asupra accelerării tratatelor cu Bulgaria. Instrucțiunile date ministrului român din Londra în acest sens sunt rezultatul consiliului de Coroană ținut Duminică la București. În același timp cabinetul din București a voit să liniștească opinia publică română care începuse să facă guvernului imputări pentru pretinsa neactivitate.

Urmarea imediată a acestui demers va fi de sigur accelerarea tratatelor dintre cele două state.

Amenințările stupide ale Bulgarilor.

București. — Bulgarii prin presa lor națională se țin tot dârji și ne amenință mereu că ne vor pedepsi amarnic, dacă vom îndrăzni să ocupăm ceacece pretindem din teritoriul lor pentru rectificarea graniței noastre dobrogene.

„Reci” ia cunoștință din presa noastră de toate cererile României și fără să piardă timpul în cumpănirea argumentelor noastre, ori cântărirea puterii lor reale, spune:

„Cele 500.000 baionete românești, existente numai pe hârtie, n'ar putea să invadeze nepedepsite pe teritoriul Bulgariei, deoarece tot poporul bulgăresc, care dispune de 550.000 baionete nu numai pe hârtie, ca un singur om și ca o vijelie se va repezi asupra acelora, cari ar îndrăzni să treacă granița și-i va pedepsi grozav pentru pasul lor trădător și necoresct.

Poporul bulgar e pașnic, nu atentează la lucrul altuia, dar știe să răsplătească bine și îndesat acelora cari îndrăznesc să se atingă de patria lor! De aceea ar face mai bine bunii noștri vecini să renunțe odată pentru totdeauna la pretențiunile lor himerice, pentru că, după cum am spus și altă dată, nu există și nu va exista vre-o dată un guvern bulgăresc, care ar îndrăzni să dea ori și cui un petec din teritoriul bulgăresc. Lucrul acesta ar trebui să-l țină bine minte aprinșii patrioți români, cari dacă vor să facă serviciu patriei lor, ar trebui să consilieze pe guvernul lor să trăiască în bună vecinătate și prietenie cu Bulgaria, ale cărei servicii vor fi cândva prețioase României”.

La sfârșitul tratatelor româno-bulgare.

București. — Se așteaptă ca în decursul săptămânei acesteia, d. Mișu, imputernicitul nostru din Londra, să stabilească cu d. Danneff în scris, fie o înțelegere, fie cererile noastre și oferta bulgară.

Asupra acestei stipulațiuni scrise, vor avea apoi să se pronunțe guvernul nostru și cel din Sofia.

Presa străină și atitudinea României.

Viena. — Ziarul „Son und Montagszeitung” spune următoarele asupra situației internaționale:

Dacă reîsbucnirea războiului nu va putea fi evitată, puterile vor face totul ca el să fie localizat.

Nu se poate trece însă cu vederea asupra greutății pe care o vor întâmpina puterile în localizarea războiului, din cauza că România cere o imediată rezolvire a cererilor ei. În această ordine de idei nu sunt excluse eventuale complicațiuni. Acelaș ziar publică și un articol în care se vorbește pe larg de situația militară a României.

România a făcut un împrumut de peste o sută de milioane.

Berlin. — Se confirmă în cercurile financiare de aici că România a contractat la băncile germane un împrumut de peste o sută milioane, în condițiuni foarte avantajoase. Împrumutul e făcut în bonuri de tezaur.

Frankfurt. — Dr. Solomonsohn, unul dintre directorii băncii Disconto Gesellschaft, a sosit la București pentru a începe tratativele cu guvernul român în chestia contractării unui împrumut de stat.

20.000 obuziere pentru România.

București. — Cele douăzeci de mii de obuziere comandate de ministrul de războiu, au fost complet recepționate.

Rusia între două focuri.

București. — Cunoscutul publicist și profesor universitar Cotlarevsky în articolul din „Ruskiea Viedemosti” ocupându-se de situația actuală a Rusiei spune că e amenințată din două părți: de Austria pe de-o parte și de China pe de alta.

Până în 1912 chestia orientului aproape era pe seama marilor puteri, cari aveau ca bază tratatul dela Berlin. Însă viața a fost mai puternică decât lanțurile acestui tratat. Bulgaria nu putea să rămână sub suzeranitatea Turciei, și nici Turcia nu putea rămâne sub vechiul regim. Afară de aceasta interesele particulare ale fiecărui stat au pregătit terenul pentru lovitura decisivă ce au dat statele balcanice acestui tratat. Popoarele balcanice în 1912 au decis să rezolve singure chestia. Ideia federației balcanice care nu pare așa de mult o imposibilitate, a luat forme reale. Au fost înlăturate nu numai piedecile ce stăteau în calea acțiunii solidară între Bulgari și Sârbi, ci a fost înlăturat antagonismul acut, politic și religios, ce exista în Macedonia între Bulgari și Greci. România, care se credea că e o perpetuă amenințare a Bulgariei, a rămas cel puțin neutrală. Această înțelegere, care a pregătit victoriile aliaților, și fără de aceasta era un act de cea mai mare importanță.

Toate țările aliate au dat dovadă de cea mai înaltă maturitate. Ideia statului-quo e părăsită azi de toată lumea.

Acum e momentul decisiv pentru pacea europeană. Rusia e legată de alianța balcanică condusă de Bulgaria. Legăturile ei cu Bulgaria sunt strânse, însă mai puțin decât cu Sârbi. Acolo influința Austriei e foarte mare. Însă Rusia nu va permite ca vre-o bucată importantă din pradă să fie luată Sârbilor. Ea îi va sprijini conștient și puternic. Chestia orientului apropiat intră în programul actual al activității noastre, deci trebuie să fim gata pentru a apăra acest punct de vedere, contra Austriei care pretinde o Albanie cât mai mare sub influința ei, care caută să micșoreze pe Sârbi.

În ce privește orientul extrem, opinia publică rusă ocupată cu războiul balcanic, a scăpat din vedere norii negri ce s'au ridicat, și se ridică încă. China, care a rupt cu noul regim al ignoranței, întunecului și despotismului, a luat calea naționalismului, care e îndreptată contra Rusiei. Pe la

sfârșitul lui Decembrie, în parlamentul francez, primul ministru Poincaré i-a fost pusă întrebarea, dacă el va permite contractarea unui împrumut al Chinei, pentru a putea face un războiu contra Rusiei.

Grija noastră actuală e de a îndepărta pe cât e posibil acest conflict... pentruca Rusia să aibă mâinile libere față de Austria.

Hotărârea delegațiilor a fost comunicată Turciei.

Constantinopol. — Se anunță din Londra că delegații balcanici au comunicat celor turci întreruperea tratatelor. Această știre n'a provocat nici o impresie în Turcia și se crede numai că statele aliate vor să facă presiune asupra Turciei.

Rezistența Turciei în chestiunea Adrianopolului o întărește și mai mult conflictul româno-bulgar, care s'a agravat și mai mult în timpul din urmă. La aceasta mai contribuie și gravele neînțelegeri dintre puteri. Agenția otomană desminte știrea cumcă Rusia ar fi cerut Porții să răspundă cât mai grabnic la nota puterilor.

Situația se va agrava.

Berlin. — „Lokalanzeiger” inspirat de ministrul de externe, publică un articol în care spune între altele următoarele: Avem impresia că situația va rămâne nesigură încă câteva zile. În urma evenimentelor surprinzătoare din ultimele zile, trebuie să fim gata pentru orice ultimele zile trebuie să fim gata pentru orice eventualitate deoarece în curând se vor petrece evenimente neașteptate.

În situația politică internațională se va produce o întorsătură cu urmări necalculabile; deși până acum nici o putere n'a declarat că va porni o acțiune independentă.

Cu toate acestea în această privință zilele apropiate vor provoca o nouă stare de lucruri, cu complicațiuni cât se poate de grave.

Decorarea d'nei T. Maiorescu.

București. — Titu Maiorescu președintele consiliului și ministru de externe a fost distins cu ordinul „Vulturul alb” din partea M. S. împăratul Rusiei și „Vulturul roșu” din partea M. S. împăratului Germaniei.

Tinerii turci nu doresc să continue războiul.

Constantinopol. — Marele vizir Mahmut Scheiket pașa a declarat următoarele unui ziarist: „Noi nu am venit la putere pentru a continua războiul cu orice preț. Cabinetul junilor turci e mai mult un cabinet patriotic, decât războinic. Noi nu dorim războiu, dar nici nu ne temem de el, dacă vom fi nevoiți să-l reîncepem.

Intrebat asupra răspunsului Turciei la nota marilor puteri, Mahmut Scheiket pașa a declarat că răspunsul Porții, asupra cărui consiliu de miniștri va decide în curând, va corespunde programului ce și l-a fixat guvernul când a venit la putere. Conform acestui program, guvernul nu va încheia o pace rușinoasă. Vom reîncepe tratativele diplomatice dela un anumit punct și nădăjduesc că vom avea pace.

Intrebat asupra rostului amenințărilor Rusiei, marele vizir n'a voit să răspundă.

Berlin. — Ministrul de interne Talaat bey a declarat corespondentului din Constantinopol al ziarului „Morgenpost”: Suntem dispuși să încheiem pacea, Adrianopolul însă nu-l vom ceda. Preferăm să sacrificăm încă 80.000 soldați la Ceatalgea și Adrianopol, decât să încheiem o pace rușinoasă cedând Adrianopolul.

Revoluție în armata turcă dela Ceatalgea.

Constantinople. — După svonuri persistente ar fi izbucnit grave neînțelegeri în armata dela Ceatalgea între tinerii turci și partizanii lui Nazim și că ar fi avut loc chiar un conflict sângeros între trupe; vre-o 50 de răniți ar fi fost transportați aci. Lipsese confirmarea autentică. Talaat bei a plecat la Ceatalgea.

Kiamil pașa înaintea tribunalului marțial.

Constantinopol. — Guvernul a instituit un tribunal marțial, sub președinția lui Zekki-pașa. Până acum au fost arestate 193 persoane, între cari se află și foștii miniștri Reșid-pașa și Abduraman.

Se afirmă că fostul mare vizir Kiamil-pașa va fi trimis în fața tribunalului marțial.

Soldați sârbi la Ceatalgea.

Roma. — „Messagero” află din Belgrad că zilele acestea au plecat la Ceatalgea 30.000 soldați sârbi.

Escadre străine în apele turcești.

Roma. — Intreaga escadră italiană din Adriatică a primit instrucțiuni să se concentreze la Augusta, unde va aștepta noile construcțiuni. Vasele de război San-Marco și Pisa se află acum în golful Besica, în apropiere de Dardanele.

Milano. — „Corriere della Sera” află că guvernul a ordonat amiralului Viale să aibă *intreaga flota pregătită pentru a pleca în Orient.*

Pari. — Pe lângă cele cinci vase de război franceze aflătoare la Constantinopol, guvernul francez a trimis într-acolo încă două crucișătoare.

Port Said. — Cruciașătorul englez „Duke of Edinburg” a plecat spre Beyrut și Salonic. Cruciașătorul englez „Dartmut” a sosit.

Spionajul rusesc în România.

Focșani. — Duminecă la orele 8.20 a trecut pe deasupra orașului nostru un aeroplan provăzător cu un puternic reflector. Ajungând deasupra cazarmelor a făcut mai multe virajuri. Un pluton de pioneri a tras asupra lui; pilotul a stins atunci reflectorul și a dispărut în întunec. Acesta e al treilea aeroplan străin care a fost văzut deasupra orașului nostru.

INFORMAȚIUNI

Anul. 29 Ianuarie 1913

Mica publicitate.

De multeori am stat pe gânduri înaintea rândurilor mărunte de pe ultimele pagini ale ziarului mondial. Pentru cine voințe să se oprească un moment, mica publicitate oferă un minunat și în același timp straniu aspect caleidoscopic. Șirele mărunte se îndesesc grăbite pierzându-se în mulțimea uniformă a rubricelor permanente de pe fața din urmă, se urmează ca niște piese diverse desfășurate pe pânza albă a cinematografelor purtând în cele patru sau cinci șire ale multelor subîmpărțiri un colț din viață văzută prin o grăbită ridicare de perdele, un fragment dintr-un roman, o pagină din istoria durerilor lumii, din lupta după pâine; file rupte din cartea vieții, fragmente banale, rigide, fade, fără poezie, fără ideal, proză vulgară profană și reală... viața orașelor mari desfășurată înaintea ochilor noștri ca pe pânza unui cinematograf în paginile „Micei publicități”, în toată golătețea, în toată grozăvia ei.

Afaceri bănești, cămătării, vinderi de mobile vechi, de imobile, închirieri de case luxoase sau mansarde în etajul al 5-lea, vinderi și cumpărări de cele mai variu obiecte, începând dela gunoiul artificial până la copia Madonei de Murillo; căutări de posturi sau de funcționari, dela șoferul cutărilor conte falit până la postul de director al liceului de stat, dela sârmana împărțitoare de gazete sau afise până la excelenta damă de companie pentru o călătorie în jurul lumii. Alături de vînderea unui pian vechiu ori de căutarea de meditații a studentului în litere, alături de reclama unui dentist, cetesti ofertul de căsătorie al unui domn tânăr încă, cu venit anual de... cu avere privată... căutând damă cu... (ce ironie) construcție puternică (!) cu avere etc.

Aruncă-ți ochii în vre-o clipă de repaos pe coloanele îndesate ale micei publicități și vei avea senzația unei primblări grăbite în „Zepelin”-ul contelui svab, când ai înregistrat în sbor imobilele fugare ce îți-le dă viața orașului mare, peste care treci.

Câtă viață, câte banalități, câte visuri romantice și câte dame zguduitoare nu se ascund în rubricile permanente ale „Micei publicități”! E adorabilă romantica fetiță dela „Correspondentă” numărul 85769, când se roagă de necunoscutul și misteriosul ei cavalier să-i comunice ce culoare îi are mustăcioara, brună ori blondă... de sigur frumoasă...! O altă visătoare caută un partner pen-

tru zilnica ei preumblare: „svelt, înalt, elegant, cu ochii negrii, care să nu aibă însă teamă și de o eventuală căsătorie”. Serisorile „poste-restante sub Romeo și Julietta”.

Îmi place în deosebi rubrica „Căsătorie”. În șirele ei dese se răsfată cele mai gingașe vise ale sentimentalelor penzioniste la un loc cu preocupatele îngrijiri ale unor părinți cari vor să scape de „piatra din casă”. Găsești acolo materialismul brut și murdar al cutărui domn care caută o consoartă harnică și cruțătoare, mai ales însă o zestre de cel puțin două sute de mii... „Sunt aplicat a intra în legături cu o persoană de condițiile de mai sus, fie aceea persoană cât de în etate ori având chiar defecte corporale mai mari sau mai mici...”

Mai zilele trecute m'a impresionat în cel mai emoționant chip următorul anunț din o foaie vieneză: „N'ar fi aplicat un domn bătrân dar bine situat a lua în căsătorie o fată fără de nici o avere, în etate de 17 ani, frumoasă ca un înger? Părinții vor ridica ofertele la administrația ziarului sub cifra 666”.

Pfui! Licităție de carne vie. Am aruncat cu greață foaia și îmi venia să strig de durere. Cum, părinți mișei și fără inimă, cum, voi anunțați lumii că vreți să vindeți pentru bani mulți, mâncări bogate, pentru mobile luxoase și haine la modă pe fata voastră nevinovată, castitatea de 17 ani „frumoasă ca un înger” s'o vindeți ca pe o marfă de soi amatorilor bătrâni „bine situați”? Voiți s'o smulgeți din lumea celor mai frumoase visuri? Să-i încătușați frageda-i existență de suflarea bolnavă a vre-unui octogenar cumpărător de carne viie...? N'ați găsit mai bine un râu să i-o dați pradă, un ștreang să-i curmați viața?

Sărmană, sărmană fetiță! Par'că te văd „frumoasă ca un înger” cu vioiciunea și viața celor 17 ani ai tăi, întorcându-te acasă prin risipa de lumină și viața a străzilor capitalei după o zi de muncă grea, de împunsături de ac în colțul întunecos dela fereastră vre-unui atelier depărtat, obosită și flămândă; dar fără grabă și mulțumită în adâncul sufletului tău candid de ziua de azi. Ce zi fericită, ce visuri, ce planuri, Doamne! Azi îi scrie „el”, inevitabilul și nelipsitul „el”, studentul cu ochii frumoși și baltonul ros de vremuri din mansarda din fața atelierului unde lucra. Îi scriese că a trecut cu succes penultimul examen, a mai învins una din piedecile ce-i desparte, că în curând își va lua diploma și atunci... O, cum știa „el” să scrie de frumos despre acel „atunci”, cum îi străluceau luminite în ochii lui frumoși, cum îi încălziau inima vorbele lui sincere, visurile lui de fericire, planurile lui de viitor. O, Doamne, când va veni s'o ia, s'o ducă cu totul în orașul pitit în umbra brazilor din munții lui dragi, în căsuța din fundul grădinei. Cum vor lucra amândoi, și ce vor face când vor lua în primire prima lui leafă... Scumpul, credinciosul ei prieten... O, ochii lui frumoși, salutul lui timid și stângaci când apare la fereastră mansardei lui. Și obrăzorii ei înfloresc îmbujorați de un gând strengăresc... Când va fi al ei, acolo în căsuța din fundul grădinei și-l va vedea la amiazi răsărind în portită atunci ea îi va pune o pălărie a „lui” în cap, și-l va saluta timid și stângaci, cum o saluta el din fereastră mansardei lui de azi, și „el” va năvăli în odăiță, va cuprinde-o în brațe... O, ce frumos, ce frumos!...

O văd parecă pe frumoasa de 17 ani cu zămbetului înflorit îngereste pe tinerele-i buze, cu fața iluminată de visul ei de vrajă... dar, — uite, a-furisit... mica publicitate rânjește sarcastic de unde o aruncasem. O ridic și cetesc: „N'ar fi aplicat un domn bătrân bine situat să ia în căsătorie o fată fără avere, frumoasă ca un înger...”

O, „Mica publicitate”, tu esti icoana rece a vieții și cât e de grozavă această viață!

S. Bratu.

Pentru fondul ziaristilor. Institutul finaciar „Sătmăreana” a dăruit 50 cor. pentru fondul ziaristilor, iar alte 50 cor. pentru „Aeroplanul Ardealului”. Mulțumiriile noastre.

— Dl Dr. Laurean German director la banca „Vatra” din Cluj și-a serbat cununia cu d-șoara Nuți Todea din Reghinul săsesc. Sâmbătă, în 25 Ianuarie n. e. Le dorim din inimă tot binele: noroc și fericire! Din acest prilej dl Dr. German și-a răscumpărat obiceiurile anunturi de cununie, trimițând la administrația „Soliei Săteșor” suma de 20 cor., pentru „Fundatiunea pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria”.

La fondul ziaristilor români au mai intrat ieri următoarele sume:

Dela Dr. Gârda, Făget, 80 cor., G. Sârbu, Rudăria, 5 cor., I. Pascu, cojocar, Șinca-mare, 3 cor., Ioan Ciomas, notar, Metesd, 4 cor., Ilie Mihai, inv., Alba-Iulia (dela colindă), 5 cor.

Românii din Viena către ministrul Bațaria. Cu ocazia numirii de ministru al lucrărilor publice în ministerul otoman a eminentului luptător pentru chestia aromânească în senatul din Constantinopole a dlui Bațaria, Românii din Viena i-au adresat următoarea telegramă:

„Felicităm și aducem profunde omagii primului român ministru, mai vârtos în timpul unei cumpene atât de grele, prin care trece imperiul otoman”. — „Românii din Viena”.

Frații din România pentru apărarea națională. Îmi se scrie din București:

În urma unei înțelegeri ce s'a stabilit între societățile de petrol din țara noastră, aceste societăți au hotărât să doneze în folosul apărării naționale, fiecare dintre ele producțiunea de petrol pe o singură zi. După socotelile făcute această producțiune atinge quantumul unei valori de 3 milioane lei.

Dl George Cantacuzino, președintele senatului, pe lângă suma de lei 100.000 dăruită în scopul formării unei secțiuni de ambulanță pentru îngrijirea răniților și pe lângă suma de lei 25.000 dăruită pentru cumpărarea unui aeroplan militar, a mai dăruit acum în urmă încă 100.000 lei pentru cumpărarea unui submarin necesar flotei militare române. Acest nou gest patriotic al dlui G. Cantacuzino e mai presus de orice laudă și dorim să fie imitat de cât mai mulți români.

Intreg personalul superior și inferior dela poșta, telegraf și telefon din țară, a renunțat la leafa pe 2 zile. Acești bari se vor afecta fondului pentru cumpărarea unui aeroplan armatei române. Aeroplanul va purta numele de „Aeroplanul Poștei și Telegrafelor...”

Profesorii seminarului „Veniamin” au hotărât să cedeze salariul pe o zi, în suma de lei 262, jumătate pentru aeroplanul „Jași” și jumătate pentru fondul de apărare națională. Pentru aceleași fonduri profesorii școlii normale Vasile Lupu au subscris 10 la sută din salariul pe o lună.

D. director general al Teatrului Național împreună cu funcționarii teatrului a hotărât să cedeze leafa pe o zi pentru flota națională.

Membrii corpului didactic din București au oferit leafa pe o zi pentru flota națională. Suma ce se va încasa se cifrează la câteva sute de mii de lei.

D. Popovăț, directorul serviciului maritim român a luat inițiativa unei subscripțiuni între personalul flotei noastre comerciale, spre a aduna fondul necesar pentru cumpărarea unui aeroplan.

Accionarii „Băncii Comertului” din Craiova, întrunindu-se în adunare generală în ziua de 13 Ianuarie, au hotărât să doneze Ministerului de război suma de 100.000 lei, spre a fi întrebuintă într-un eventual război, în folosul oastei Românești, și cum Ministerul va găsi cu cale.

Toți domni magistrați ai Curții de Apel din Iași, procurorul general, procurorii și grefierii Curții, au făcut cunoscut astăzi ministrului de justiție că renunță la o zi din apunamentele lor în folosul sporirii fondului pentru augmentarea flotei. În consecință au cerut să li se scadă leafa pe o zi din luna Februarie — ceeace înseamnă 500 lei”.

D. C. Pavlovici, mare proprietar din Olt a pus la dispoziția ministerului de război suma necesară pentru cumpărarea unei baterii de tunuri cu repetiție, care va purta numele „Bateria Pavlovici”.

Moștenitorii Dinu Mihaile, din Craiova au donat 50.000 lei pentru flota națională.

În orașul Craiova s'a strâns în timp de două zile suma de 32 mii lei, cari vor fi trimiși ministrului de război, pentru flota națională a României.

Profesorii școlii israelite a soc. „Cultura” din strada Sborului 11, din Capitală, au donat salariul pe o zi, pentru flota națională de război.

D. D. Dimitriu șeful corului mitropolitan, a

luat laudabila inițiativă de a organiza un concert cu acest cor în sala Teatrului Național, pentru sporirea fondului destinat flotei naționale.

Oferind 400 lei pentru fondul flotei de război, I. P. S. S. mitropolitul Pimen al Moldovei a sfătuit pe preoții și slujbașii bisericești din orașele și târgurile Moldovei de sus să contribuie în acest scop cu cât vor putea.

Elevul Alexandru Ionescu Dely, din clasa III primară, domiciliat în Bulevardul Colței, a trimis dnei Ecaterina G. Cantacuzino trei sute lei pentru flota națională.

Arhiepiscopul Antim Petrescu vicarul mitropoliei Moldovei a subscris suma de 100 lei pentru aeroplanul „Iasi”.

Cu prilejul intrării dela 13 Ian. v. a „Ligei Culturale” ținută în Galați s'a făcut o colectă pentru flota națională din care a rezultat suma de 1167,50 lei. La această sumă, d. Damian Drăgănescu, a subscris una mie lei.

Cununie. Dșoara Sabina V. Callini și d. Demetriu Cofariu învățător își anunță cununia religioasă în 2 Februarie în biserica gr. or. din Reghin. Felicitări.

Nou avocat român. D. Dr. Nicolae Boeriu a dat ieri, Marți cu succes în fața comisiei din Budapesta examenul de liberă practică advocațională. Felicitări.

Mulțămire publică. „Plugarul”, societate de lectură și cântări din comuna Igrisi, având un succes rar, pe urma petrecerii cu teatru aranjate la săbătorile Nașterii Domnului, mulțămeste număroaselor persoane ce-au luat parte — cam la 400 — la acea petrecere. Sprijinul dat e cea mai mare încurajare pentru societatea noastră. Programul petrecerii a fost executat cu multă pricepere, s'au jucat piesele „Tiganul Cătană”, „Ultima sticlă”, s'au cântat din partea unui grup de tineri admirabile bucăți de artă muzicală. Cu acel prilej s'au încasat din taxa de intrare 275,06 cor., din cari 62,28 acoperind spesele, — a rămas un venit pentru societate de 213,32 cor.

Au suprasolvit dnii Ioan Hălmăgian preot 1,40 cor. König Micșă 1,40 cor., Petru Arsiu învățător 1,20 cor., Ghenadie Jelelean 1,20 cor., Dionisie Jelelean 1 cor., Giorgie Ionescu 50 fil., Hirsenstein Iosif 30 fil., și Giorgie Miu 20 fil.

Pentru sprijinul dat din partea dlor și a publicului, societatea „Plugarul” cu cel mai profund respect le împărtășește pe aceasta cale sincerile sale mulțămiri. Igrisi la 11 (24) Ianuarie 1913. Ioan J e b e l e a n secretar.

Dela „Reuniunea meseriașilor români” din Cincul mare. În presara Bobotezei reuniunea noastră aranjând teatru și petrecere a avut un neașteptat succes moral și material. Diletanții cari au jucat rolurile din piesele „Ileana Cosinzăna” și „Pribegii” au stors admirația publică, dovedind o pricepere laudabilă în acomodarea de scenă. Observăm semne îmbucurătoare de progres la meseriașii noștri, și de aici o învingere morală a celor ce se interesează de aproape de soarta lor. Succesul producției se datorește stăruitorului aranjator, dlui Dumitru Gergel, în mare parte. Din vânzarea biletelor s'au adunat 137,60 cor., suprasolviri sunt 30,80 cor., — total 168,40 cor. dintre cari împăcându-se spesele cu 107,84 cor., s'a obținut în favorul reuniunii 60,56 cor.

Cu suprasolviri au binevoit a contribui următorii: Dr. Ioan Titieni adv. 5 cor., George Nicoară notar 3,60 cor., Dr. Daragus András adv. 3 cor., George Conta preot 2,40 cor., Vasile Mărginean, Dionisie Stanulețu, Schmidt Vilmos, Dr. Ioan Roman și Ioan Paicu câte 2 cor., George Martin 1,20 cor., Nicolae Morariu, Ioan Pascu, Ioan Pica, Zammer Konrad, Woner Andreas câte 1 cor., Ioan Crișan și Nicolae Bugneriu câte 60 fil. Primească deci maritim și sprijinitori sinecerele noastre mulțămiri. — Vasile Mărginean președ. reuniunii.

Mulțămire publică. Cu ocaziunea petrecerii aranjată de reuniunea de cântări „Doina” din Lipova în ziua de Sf. Botez, s'au încasat următoarele suprasolviri:

Fabritius Manuilă 3,20, Ioan Cimponeri 2.— Dimitrie Ivanovici 1,20, Kézdy Andrei 1,20, Raucu Popovici 1,20, Victor Sabo inv. 1,20, dr.

Aurel Cioban 1.— Földvity Sándor 1, Folkmann H. 1, dr. Aurel Jac 1, Romul Gombos —.20, Tanasie Peii —.20 Costa Dragonescu —.20, Gansl Lipot —.20, F. Guprea —.20, Lippai dalkör 5 cor.

Venitul petrecerii a fost de 175 cor., dintre cari cu 142 cor. 20 fil. s'au acoperit spesele. — Sincere mulțămiri dăruitorilor! — *Cornel Hódăgiu, casar.*

x Schimbare de local. Aduc la cunoștința on public, că prăvălia mea din bulev. Andrássy nr. 15 am mutat-o în acelaș bulevard nr. 16, unde on public va găsi un asortiment mult mai bogat de tot felul de articli. Mare asortiment de reticule pentru femei, pielării și alte cadouri de Crăciun.

Cu stimă: **Hegedüs Gyula**, prăvălie de perii, articlii de toaletă, parfumuri, articlii pentru barbieri și întreprindere pentru împrumutare de mașini absorbitoare de praf. Telefon 506 Arad, bulevardul Andrássy nr. 15. He. 608

x Să cumpărăm pe seama damelor pentru Crăciun cele mai fine mănuși Grenoble, ciorapi de mătăsă, șaluri pentru serate, parfumuri franceze, bismăluțe de batist fin ori de mătăsă, articlii sportivi pentru iarnă, mantale pentru călătorie, dela *Brachfeld F.* furnisor de curte, Budapesta, în colțul străzilor Dorotya și Gizella. E. 678.

CRONICA SOCIALA

Societatea funebrală din Caransebeș.

Când ne cugetăm la progresele uimitoare realizate în statele apusene prin unirea forțelor în diferite societăți *culturale și economice*, suntem pătrunși de o deosebită bucurie când putem înregistra vești înveselitoare de consolidare în interesul poporului nostru. Trebuie să ne înveselească faptul, că o societate nouă s'a înființat în *Caransebeș*.

Duminecă în 13/16 Ianuarie la orele patru p. m. s'a ținut adunarea generală de constituire a „*Societății funebrele din Caransebeș*”.

Adunarea a fost deschisă prin un discurs ținut de dl Iuliu Vuia, în numele fondatorilor societății. La invitarea d-sale adunarea se constituie alegându-se dl I. Vuia președinte, iar dl Dimitrie Sgaverdea secretar.

Înainte de a se trece la actul constituirii, adunarea generală — la propunerea dlui Dr. Cornel Cornean — exprimă mulțămirea sale Prea S. Sale dlui episcop Dr. Miron E. Cristea și Magnif. Sale dlui Patrichie Drăgălina pentru interesul și părinteasca bunăvoință avută față de această societate, întreprinzând la locurile competente pentru aprobarea statutelor.

După ce președintele a mai servit cu unele lămuriri asupra statutelor, invită adunarea să ia parte la actul constituirii, alegând la propunerea dlui P. Florian — o comisiune candidatoare constătătoare din Domnii: Ștefan Jianu, Sabin Evițian, A. Seguens, P. Mihălescu și I. Socaciu.

În scopul consultării acelei comisii, adunarea se suspendează pe 10 minute.

Redeschizându-se ședința, referentul comisiei dl Ștefan Jianu, propune, iar adunarea aclamă: de președinte: Dr. Gheorghe Laboț, v. președinte Iuliu Vuia, secretar: Dimitrie Sgaverdea, cassar: Achim Meloia, fisc: Dr. Morariu, iar membri în comitet: C. Pepa, Dr. Virgil Budintan, Ștefan Jianu, Petru Florian, Dr. Cornel Cornean, I. Tătariu, Dr. C. Grădinaru, I. Socaciu, D. Beuca, Mon Ambrus și G. Hurduzău. Noul președinte, dl Dr. G. Laboț, ocupând scaunul președințial mulțămeste adunării pentru încrederea ce i s'a votat, asigurându-o de sentimentele d-sale de recunoștință și de iubire față de rostul adânc al societății acesteia.

În fine, la propunerea dlui Ștefan Jianu, adunarea exprimă mulțămirea sale inițiatorului acestei societăți, dlui Iuliu Vuia. Dorim ca și această *închegare a rândurilor* să aducă reale servicii poporului, în interesul cărui în prima linie s'a înșghiebat această societate umanitară-economică.

ECONOMIE.

Pentru sămănturile de primăvară. Înaltul ministru, dno. Budapesta 11 Ianuarie c. nr. 109.237, ne pune în vedere, că a însărcinat societatea numită „Magyar mezőgazdák Szövetkezete” să adune grâu de primăvară și grâu umblător (tavaszi és járó buza) pentru sămăntul de primăvară și să-l pună pentru economii în vânzare cu prețul de 28 (douăzeci și opt) cor. de maza metrică, inclusiv sacul și transportul până la stațiunea căii ferate a cumpărătorului.

Doritorii să se adreseze deodreptul la „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” în Budapesta (V. Alkotmány u. 31), care va îndeplini comanda în rândul, în care au intrat și cu unica restricțiune, că unuia și aceluiaș producător nu i se poate vinde din aceste două sămănturi mai mult decât 100 măși m.

În lipsa mare de sămăntă recomandăm economilor noștri să se folosească cu toată graba de favorurile de sus, iar în scopul procurării apelăm la cărturarilor noștri dela sate să conscrie pe economii cari reflectează la sămăntă, iar consemnarea lor cu cantitatea sămăntei pentru fiecare, cu indicarea comunei și a stațiunii de căi ferate mai apropiată, s'o transpună fără zăbavă la societatea amintită.

Sibiu, 17 Ianuarie 1913. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”. — Pant. Lucața, prez. Vic. Tordășianu, secretar.

A 25-a însoțire de credit Raiffeisen. Tribunalul r. din Sibiu a luat la cunoștință cu aprobare statutele însoțirii de credit sătești sistem Raiffeisen din comuna Vurpăr, înființată cu prilejul întrunirii agricole, ținute de Reuniunea română agricolă sibiiană acolo. Aceasta este a 25-a însoțire Raiffeisen cu firmă improtecolată în comitatul Sibiu. Însoțirea din Vurpăr a aderat la „Centrala însoțirilor”, proiectată de numita Reuniune.

Bibliografie.

A apărut:

„*Războiul din Balcani*”, o broșură interesantă cu ilustrațiuni. Cuprinsul: Războiul din Balcani, Bulgaria, Turcia, Muntenegru, Serbia, Grecia; apoi: Icoane din război și scene induioșătoare de pe câmpul de luptă etc. Se poate comanda prin mandat postal dela N. Jugănaru Lugos, strada Tunei Nr. 64. Prețul 1 cor. cu porto cu tot.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

În atențiunea celor ce câmpără bijuterii.

Zirner Testvérek nem. szul LISZT HUGÓ. Budapesta, strada Váozl nrul 2.

Consid.ând împrejurările actuale, toate obiectele de aur, bijuteriile și briliantele aflătoare în magazinul meu le pun la vânzare cu prețurile cele mai scăzute. Rog să priviți vitrina mea, unde pe fiecare obiect se află însemnat și prețul scăzut.

Rog să fiți atenți la afișul... Fond. în a. 1854. E 656

Nagy Jenő,

specialist pentru dinți artificiali fără pod
CLUJ-KOLOZSVAR

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăciri în rate favorabile, pe lângă garanția de 10 ani.

Ordinează ziua întreagă.

(97)

Foile „Partidului Național”
„ROMÂNUL” și „POPORUL ROMÂN”

se află de vânzare la
următorii depozitari:

București: G. A. Dușescu, Calea
Victoriei 109.

Lugoj: Gheorghe Țăranu, „Librăria
Minerva”.

Blaj: „Librăria Seminarială”.

Un candidat de avocat român

află aplicație imediată în cancelaria advocațială.
De 831-3

Dr. Victor Deleu,
avocat în Șimleu (Szilágysomlyó).

Caut

un candidat de avocat român.

Cei cu praxă preferiți. Postul a se ocupa în 1
Februarie 1913.

A se adresa la:
Dr. Iustin Pop,
advocat în Deva.
Po 819-5)

Anunț.

Caut pentru 1 Februarie 1913 un
candidat de avocat pentru
cancelaria mea advocațială. Preferiți sunt
cei cu practică. Renumerație după învoială.

Dr. Constantin Moga,
advocat în Brașov.
(Mo 738)

DIAMANT FERENCZ

electrician, magazin de candelabre Arad, str.
Deák-Ferencz nr. 7. (Di 336-41)

Hotel Bristol

Budapesta—Dunapart

Clădire modernă.

(E 640-)

Cafenea elegantă.

Uspătărie excelentă.

Inștiințare.

Aduc la cunoștința on. public, că am
repășit dela firma Verbos A. și FH, unde am
servit 32 de ani ca conducător și tapetier, am
deschis în strada Magyar nr. 23

un atelier modern de tapetierie.

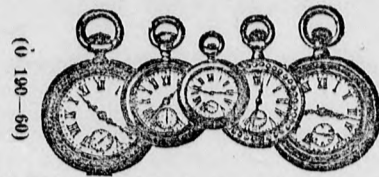
Intrând în relațiuni de afaceri cu măsurul
Sigismund Perényi sunt în plăcuta pozițiune
de a executa cele mai fine lucrări de măsurie
și tapetierie.

Roagă binevoitorul sprijin al on. public:
Laurențiu Édli și Sigismund Perényi.
Stabilimentul de mobile, strada Magyar nr. 23.
(E 619)

CAROL ORENDI junior,

orologier și aurar.

ATELIER DE REPARAT OROLOAGE ȘI BIJUTERII
NAGYVÁRAD, Teleki utca 24.

Reparaturi speciale de oroloage și bijuterii, pe
lângă garanță. Atelier provăzut cu cele mai mo-
derne mașini. Ține în depozit toate partile con-
stitutive existente de oroloage. Asigurarea oro-
loagelor și a sticlelor dela oroloage contra spar-
gerii. Reparaturi de oroloage de precizie.
Prețuri ieftine. Lucrare esecelentă.

Ce faceți băeți? — Tata ne-a dat voie!
Căci fumăm doar tuburi veritabile Antinicotin
firma „JACOBI” din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu in-
scriptiunea „JACOBI”.
Fiecare cutie conține interesante foto-
grafii Röntgen.

Magazin principal: [Go 548]
Magy. kir. dohány és szivar különlegességi áruda.

8a 11-200)

Gustați

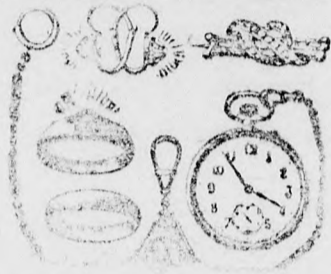
Berea **SLEPING**-car
din fabrica „Bragadiru”

Manuale folosite și noi

pentru toate instituttele de învățământ precum
și hârtie și revizite de scris se capătă cu pre-
țuri ieftine la librăria Pichler Sándor, Arad
Piața Libertății (Szabadság-tér) nr. 1.
P. 207-100)

A. Slepák, giuvaergiu și
ceasornicar

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 41. sz.

So 125-60

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de
aur, argint și nickel, în ceasuri de părete.
Giuvaerice fine, cu brillante, obiecte de lux
în argint și articole opace. În atelierul meu
se reparază ca nouă lucrurile vechi, anume
giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță.

Prețuri solide! — Serviciu prompt!

Cea mai bună sursă de cumpărat

albituri pentru femei, ar-
ticle de in și taâmuri
pentru masă precum și

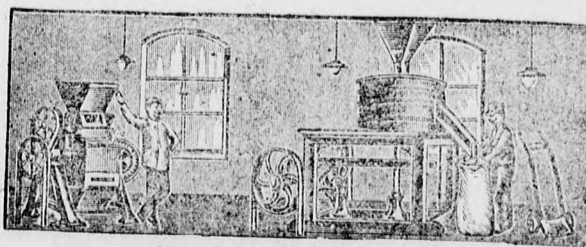
trusouri pentru mirese

— la —

KUNZ JÓZSEF és T-sa

Budapesta, V., în colțul străzilor Deák-Ferencz și Bécsi.

E 657-10

MOTOR- ÉS GÉPGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST.

BIROU: VI. str. Podmaniczky
nr. 61.

TELEFON: 85-29.

FABRICA: V., str. Váci 86.

TELEFON: 175-16.

EXECUTĂ:
aranjament, reparări și in-
grjir, MOTOARE cu benzina,
oie brut, absorbtoare de
gaz și gaz în sursuri led-
strale și economice.

Reparari de mașini, feru-
minare, cu autogen, la-
crări de strungărit, trans-
misiuni, aranjament pen-
tru mori, pompe, mașini
economice și aranja-
mente electrice, reparări
de automobile, suluri
pentru mașini, basenuri
pentru apă și orice lu-
crări în această branșă

DEPOZIT PERMANENT
DE AUTOMOBILE NOUI
ȘI UZATE

Mo 611

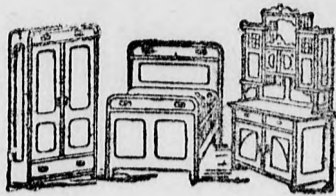
Mobile in toate stilurile moderne
cea mai solidă executare

pe lângă garanță recomandă

EMIL PETRUȚIU

— fabrică de mobile —

— Telefon nr. 47 cu legătură în întreg comitatul. —

SIBIU
Salzgasse n-rul 37.

Expoziție de mobilă
zilnic deschisă, fără
silă de cumpărare.

P 184-60

Totfelul de
**mobile de fer și
aramă, matrațe,**

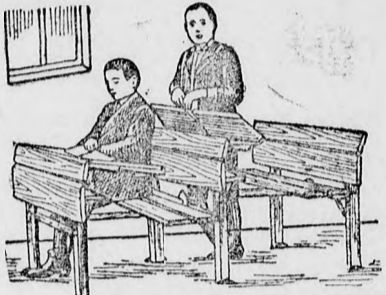
se vând cu prețuri fa-
vorabile la

CZELL și FRANCK

fabrică de mobile de fer, aramă și bănci pentru școale

BRĂȘOV.

Catalog de prețuri în limba maghiară și germană, se trimite gratis.

Hlobil János

Primul institut cu putere
electrică în Lugoj pentru
văpsirea stofelor, curățirea
chimică a îmbrăcămintelor
— și spălarea cu aburi —

LUGOJ, str. Bisericii 6.

TELEFON: 218.

Primește totfelul de comande pentru văpsirea și curățirea hainelor
de bărbați, dame și copii; precum și spălarea gulerilor, manșetelor,
perdelor și călcarea lor pe lângă prețuri ieftine. Comandele din
provincie se execută prompt și conștiințios. (Ho 534-30)

Un milion altoi de viie

din soiurile cele mai distinse pentru vin și masă. — Viță americană cu și
fără rădăcină și ochiuri pentru altoi din toate soiurilor se află de vânzare la
pepinăria Domnului românesc din Babăna lângă Orăștie a căruia proprietar e
Dr. Aurel Vlad.

Fiind pepinăria noastră bine îngrijită n'a fost atacată de peronosporă,
altoii sunt foarte frumoși și dezvoltăți la perfecție.

Pentru vița liberată din pepinăria noastră, garantăm că soiurile sunt
curate după cum sunt notate în catalog.

Fiecare viticultor și proprietar de viie să se adreseze cu toată în-
crederea pentru altoi de viță trebuincioși la jos semnata administrație fiind
asigurat că vor fi serviți conștiințios, solid și prompt.

La cerere se trimite gratis și franco catalogul despre altoi de viie cu
prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii.

Se primesc băieți de români la cursurile practice pentru altoi, de viță.
Condițiile de primire la cerere se vor trimite.

Administrația „Domeniului din Bobălna”

(A 539) Babolna (a. p. Szászváros).

Dacă comandați ceva

ori cereți prospecte dela cei ce inserează anunțuri în ziarul
nostru, vă rugăm

să vă referiți la ziarul nostru.

Făcând-o aceasta cererilor d-voastre li-se vor da deosebită
atenție, veți fi bine serviți, firmele respective având
nevoie de recomandăția noastră. În caz, că am
primi oarecari plângeri în contra vre-unei din
aceste firme, am înceta imediat a
mai recomanda firma respectivă.

Administrația ziarului

„ROMÂNUL”.

Dacă suferi în dureri de stomac,

dacă ești lipsit de apetit, dacă ți-e rea mistuirea
sau dacă ai dureri oaci provin din aceasta, cum
sunt dureri de dinți, sgârșiri, arsuri, apăsare,
în stomac, iritație de vomare, greață, răgâieli, etc.

folosește:

Purgativul de fier (epehajtó) de

Rozsnyai,

care e cel mai bun mijloc pentru vindecare în
vreme scurtă, chiar și în cele mai neglijate cazuri
de boală.

O sticlă costă 40 fleri; o duzină 4 coroane

80 fleri.

Se capătă la singurul preparator

Farmacia

ROZSNYAY M.

A R A D.

(Ro 227-104)

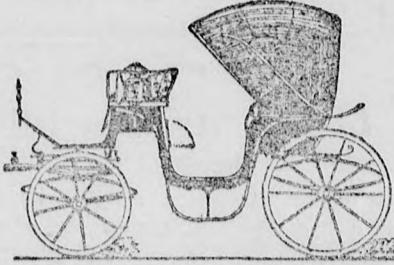
Heinrich Rastel

Ra 70-80

fabricant de trăsuri,

Sibiu, Strada Rosenanger 18.

Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că țin în depozit cele mai moderne **TRĂSURI** precum și totfelul de **CĂRUȚE**. Primesc ori-ce lucrare de reparare și transformare, vopsire și pregătire de șele în preț foarte ieftin. o o o

Mierzinsky Ferencz

atelier fotografic

TIMISOARA-FABRICĂ, bulev. Andrassy nr. 12.

(M 649-)

Lucrări fotografice excelente, înmăriri în avarul platină, oleu și argint bronz după orice tablou. Specialități: fotografiile de copii și grupuri, precum și totfelul de lucrări în această branșă, cu prețuri foarte moderate, execuție elegantă. Seara fotografieri la lumină electrică. Telefon 13-41.

Dacă suferi în dureri de stomac!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și în cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA” (purgativul de fiere) ^{A lui} SÁNDOR,

care curățește stomacul și intestinale de toate materiile nefolositoare care sunt lipite de ele și prin aceasta împiedică învierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere de cap, sgârșiri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vomare, greață, răgâieli etc.

O sticlă costă 50 fl., 6 sticle deodată 2-50 fl., 12 sticle 5 coroane.

Efectul purgativei de fiere „LAXA” va fi permanentă dacă deodată eu ea folosim

„Regenolul” balsam de stomac ^{A lui} SÁNDOR

„REGENOLUL”, această esență de stomac vindecă orice soi de morburii de stomac și intestinale precum și durerea de cap, curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în gradul superlativ. În cazuri de colică și iritație de vomare în timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1-20 fleri.

Originalul „LAXA” și „REGENOLUL” se poate afla la preparatorul original:

SÁNDOR ZOLTÁN

farmacist în Erdősztgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGERUL” la ce e de recomandat să fie cu atențiune!

(Sa 572-)

László Ferencz

Execută: *closețe și pisioare cu desinfecare de apă, ulei etc.*
Lucrări făcute până acum: în capitală *Budapesta, Oradea-mare, Sghedin, Beregszász, Casovia, Cluj, Fiume, Szabadka, Sibiu, Ujpest, Szatmárnémeti, Murás-Ozorbuiu, Sarajevo, Pola, Sofia, Baja, Zsolna, Miskolcz, etc. etc.*

Birou: BUDAPESTA, VIII. bulev. Rákoczi nr. 3.

„Hunia” pisoir patent cu desinfecare de oleu fără apă.
Import și lucrări de mori, plăci, oleu. Desodorii pentru desinefe tare.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie.

ORENDT G. & FEIR W

(odinioară Societatea curelărilor)

Sibiu—Nagyszeben, Hiltanerg. Str.
: : Cisnăd et 45. : :

Magazin bogat în articole pentru cărotat, cățarit, vânat, sport și volaj, schi și procvături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de masini curele de cusut și legat. — Recomandă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strâns lipite de picior. — Reparările se execută prompt. Mare de-pozit de hamuri pentru cai dela soiriile cel mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și coferi de călătorie. Comandele se efectuează conștiințios.

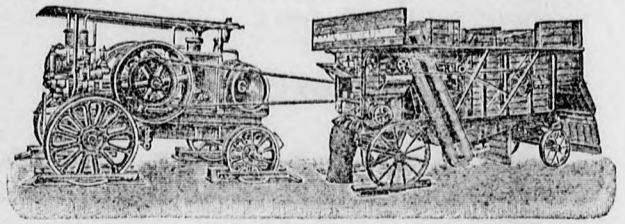

Deplin mulțumit este numai acel industriaș sau econom care se află în posesiunea

MOTORULUI ADAM

de un renume mondial sau a unei garnituri de îmblătit, cu oleiu brut sau benzina, pentru că acestea au o consumație mică, sunt durabile și executate solid, cu un mic număr de învârtituri și astfel nu se pot strica.

Se execută aranjamente complete pentru mori de apă, stabilimentu cu vapori sau apă, fabrici de spirt cherestrăe, țigării, lăcătușerii și alte stabilimente de industrie.

Mașini de trierată, patentate cu benzină.

Motoare și locomobile pentru oleiu brut și benzină, uzine de căzane, totfelul de sisteme de pompe și mașini economice, precum și mașini pentru industria lemnului.

Unelte excelente de lăcătușerie.

Depozit stabil pentru locomobile și motoare cu benzină și pentru orice fel de articlii tehnici.

Garantie pentru fiecare lucrare! — Plătiri favorabile în rate! Fiecare interesant să se adreseze cu încredere către mine și eu îi voi sta cu plăcere și gratuit în ajutor cu sfaturi de specialitate, schițe, planuri și preliminare de spese.

HANS SCHIEB, birou tehnic.

HERMANSTADT, Fleischergasse nr. 8. SIBIU.
— vis-à-vis de »Hotel Bonfert« Si 728

Librăria „TRIBUNA”

ARAD, str. Deák-Ferencz Nr. 20.

Al. Sadoveanu, Bordeenii și alte povestiri (1912)	2-—
I. Pillat, Visări păgâne (Cărțile albe)	1-75
Ion Agârbiceanu, Schițe și povestiri	2-—
L. Rebreanu, Frământări	1-50
Vasile Goldiș, A nemzetiségi kérdésről	1-—
Rubin Patitia, Munții noștri, Țara Țopilor, Despre trecutul Munților Apuseni ai Transilvaniei	2-—
Gheorghe Barițiu, Studii și articole, cu o prefață de Dr. I. Lupas	1-50
N. Iorga, Generalități cu privire la studiile istorice	1-50
N. Iorga, Cugetări	2-50
S. Mehedinți, Cătră noua generație	1-50
Iules Payot, Educația Voinței	2-—
Alexandru Ciura, Foiletoane	1-60
P. Dulfu, I-prăvile lui Păcală. Carte premiată de Acad. Rom. Ed. III.	1-—
Dr. V. Bianu, medic, Doctorul de casă sau dicționarul sănătății 800 p.	14-—
Caragiale, Schite nouă	1-25
Delavrancea, Irinel Comedie în 3 acte	2-50
Victor Eftimiu, Poemele singurătății	2-—
N. Băleescu, Istoria Rom. sub Mihai Vodă Viteazul, 3 vol. leg.	2-80
Teodor Crivetz, Bătălia dela Racova din Ianuarie 1475. (Cu o hartă anexă)	2-50
D. C. Moruzi, Instrăinații. Roman	2-—
Radu Rosetti, Păcatele slugerului	2-—
A. Maior, Făt-Frumos, Poem dramatic în 4 acte	2-—
M. Eminescu, Lumină de lună. Poezii	2-—
Institutul pedagogic gr.-or. rom. din Arad	2-—
N. Zaharia, Mihail Eminescu, Viața și opera sa ediție de lux	4-—
Dim serierile și cuvântările lui Ion C. Brătianu 1821—1891. Partea I. 1848—1868	2-—
Ion C. Brătianu, Discursuri, serieri, acte și documente, vol. II.	2-—
Nicu Dracinschi, Poezii	2-—
Memoriile d-nei Steinheil	—80
Napoleon în Rusia	—80
Virgil Onițiu, Din cele trecute vremi	2-—
I. Novicow, Emanciparea femeii	2-—
I. Corbu, Nouă teorie cosmogonică	1-40
Dr. Pompil Cioban, Creditul nostru. Studiu economic financiar	2-—

Ecaterina Pitiș, Poezii	1-50
Spiridon Popescu, Contribuțiune la munca pentru ridicarea poporului. Lucrare premiată de „Academia Română”	2-—
Vicara din Bihor, Schițe și nuvele	2-—
Maupassant, Inima noastră, roman	2-—
N. Iorga, Neamul Românesc în Basarabia	2-50
I. C. Apostol, Cuza-Vodă și reforma sa în biserica română. După documente	—60
T. D. Speranță, Teatru de familie	2-—
Delavrancea, Luceafărul, dramă în 5 acte	2-50
Halima sau 1000 de nopți, 4 volume	6-—
un volum	1-60
D. Anghel, Fantome	2-—
I. Agârbiceanu, În întuneric, nuvele	2-—
Em. Gârleanu, Cea d'întâi durere, nuvele și schițe	2-50
Sofia Nădejde, Patimi, roman din viața românească	2-—
Constantin Negruzzi, Păcatele tineretelor	—95
Omer, Iliada, trad. de G. Murnu	3-—
Ion Gorun, Robinson în țara românească	1-—
Reproducere după tablourile lui Grigorescu, 20 de reproduceri admirabil reușite. Mărimea 38×29 cm. Prețul unui tablou	2-50
Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia. Tabloul are mărimea de 63×45 cm. Prețul	2-50
Marele album intitulat „Armata română”. Reproduse după tablourile pictorului T. Ajdukiewicz, cu 27 tablouri în format 52×43	15-—
Lazăr Săineanu, Dicționar universal al limbei române. Ed. II-a	8-—
Dr. Dionisie Moldovan, Advocatul poporal broșat 2-50 fil., legat 3-50	
A. Bena, Nu m'abandona. Pentru o voce și piano	1-30

Calendarul „Lumea Ilustrată” 1-50 fil., Calendarul „Partidului Național Român” din Ungaria și Transilvania 60 fil., „Amicul Poporului” 70 fil., „Calendarul Sătanului” 30 fil., „Calendarul Național” 40 fil., „Păcălici”, Calendar glumeț 30 fil., Calendar diecezan cu șematism 50 fil. fără șematism 30 fil., Calendar de perete 20 fil.

Album pentru ilustrate à 1.60, 2, 3, 4 și 5 cor: Album pentru poezii dela 70 fil. în sus. — Ilustrate cu porturi naționale românești bucata 16 fil. Ilustrate cu familia regală din România bucata 20 fil. — Hârtie de scris cutia dela 80 fil. în sus.

George Dima, Cânteece și Balade pentru o voce și pian, cu text român și german 1. Dorința, 1-80, 2. De ce nu'mi vii? 1-80, 3. Peste varfuri 1-—, 4. Și dacă ramuri bat în geam 1-30, 5. Somnoroase păsărele 1-20, 6. Știi tu mândro? 1-—, 7. Cântecul pătorului 1-30, 8. Pe când soarele de vară 1-—, 9. Biata inimă 'nșelată 1-30, 10. Groza, balsadă 2-70, 11. Hotărâre 1-—, 12. Noi trei 1-—, 13. Ștefan Vodă și codrul, baladă 1-80, 14. Trădare 90 fil., 15. Cercul 1-30, 16. A venit un lup din crâng 1-75. — Cânteece populare românești pentru o voce cu acompaniament de pian de G. Dima. — 1. Mândrită de demult 1-—, 2. Jelui-m'aș și n'am cui 1-30, 3. Vai mândrită dragi ne-avem 1-—, 4. Hei, vei, mă! 1-30, 5. De-ar fi trăznit Dumnezeu 1-80, 6. Sub fereastra mândrei mele 1-60, 7. O ce veste minunată 1-—, 8. Doamne, Isuse Hristoase 1-—, 9. Leagăn verde 1-—, 10. O inimă 'ntristată 90 fil., 11. Hop, țuca-furcă! 1-—, 12. Ciobanul 1-30

Biblioteca „Minervei”, „Socec”, „Bibl. pentru toți”, „Lumina”, „Lumen”, „Tri. bune” etc. în cataloage separate.

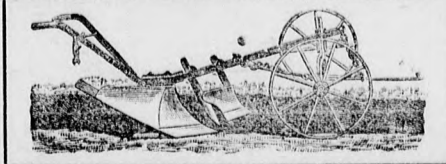
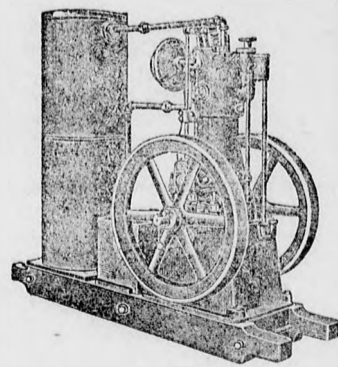
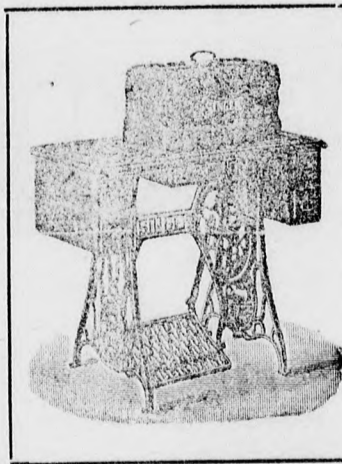
MAXIM I. VULCU

FABRICANT ȘI NEGUȚĂTOR DE MAȘINI

ARAD, Strada Făbián László n-rul 5-6. Telefon nr. 408.

Atrag atențiunea on. public asupra marelui meu magazin de totfelul de mașini agricole cum sunt: mașini de sămănat, tree-rat, pluguri grape, preșuri, și mori de struguri, mașini de cusut.

Mai departe reconstruez tot felul de Locomobile să umble singure.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII.

FONDATA IN ANUL 1887.

Centrala: Arad, Calea Arhiducelui Iosif, Nr. 1—2, casele proprii (vis-à-vis de primărie).

Filiale: în Chișineu (Kisjenő) Șiria (Világos), și Boroșineu (Borosjenő).

Capital societar . . . . . 2,500.000.— Cör.
Fond de rezervă . . . . . 2,000.000.— Cör.
Depuneri spre fructificare 15,000.000.— Cör.
Circulațiunea anuală . . . . . 400,000.000.— Cör.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocare pe timp mai îndelungat de trei luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără de nici o detragerere.

Primește depuneri spre fructificare despre cari eliberează libele.

Acordează împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat din al seu

Fabrica nouă de
OROLOGE DE TURN
Szánthó Gyula
— fabricant de orologe pentru turnuri
Nagyvára Damjanics-s. 30.
(Casa proprie).
Recomandă introducerea admirabilelor orologe de aramă, cari trebuiesc trase tot la 2 zile odată, pentru biserici, palate, primării, fabrici și căsărmi. Se pregătesc orologe pentru prețuri concenabile, garanție mai mulți ani. Repararea orologelor de turn se execută cu mișitate.

S. 88-60

SCHWALB ADOLF fia **VILMOS**
tinichigiu și mier.
BUDAPEST, VII. Verseny-u. 8.
(Colțul străzii Murányi)
Pregătește toffelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru miere. Fabricate de specialitate: măsurile de litru din tinichea albă ori nickel, cano pentru olei, lack ori petroleu, faole, lămpi de carbid și alte articole tehnice.
Cassete pentru bani.
Catalog trimit gratuit și franco.

Să nu vinzi scump, dar să târguești ieftin.
Acesta este secretul succesului nostru.
Cui îi trebuiesc dar
mobile frumoase, ieftine și bune

Să cerceteze pe
Székely és Réti
fabricanți de mobile
Mareșărhely, Széchenyi tér nr. 47

Chiar în interesul lui propriu.
Alegere mare în trusouri pentru mirese.
Vânzare în rate fără ridicarea de preț

NEUMANN M.
croitor pentru naine de bărbați
furnizor al curții reg. și imp.

Magazin de haine pentru bărbați,
:: pentru copii și pentru fetițe ::
ARAD
No 639 **Mărfuri excelente.**
Despărțământ special pentru comenzi după măsură.

TIPARUL TIPOGRAFIEI „CONCORDIA”, ARAD.